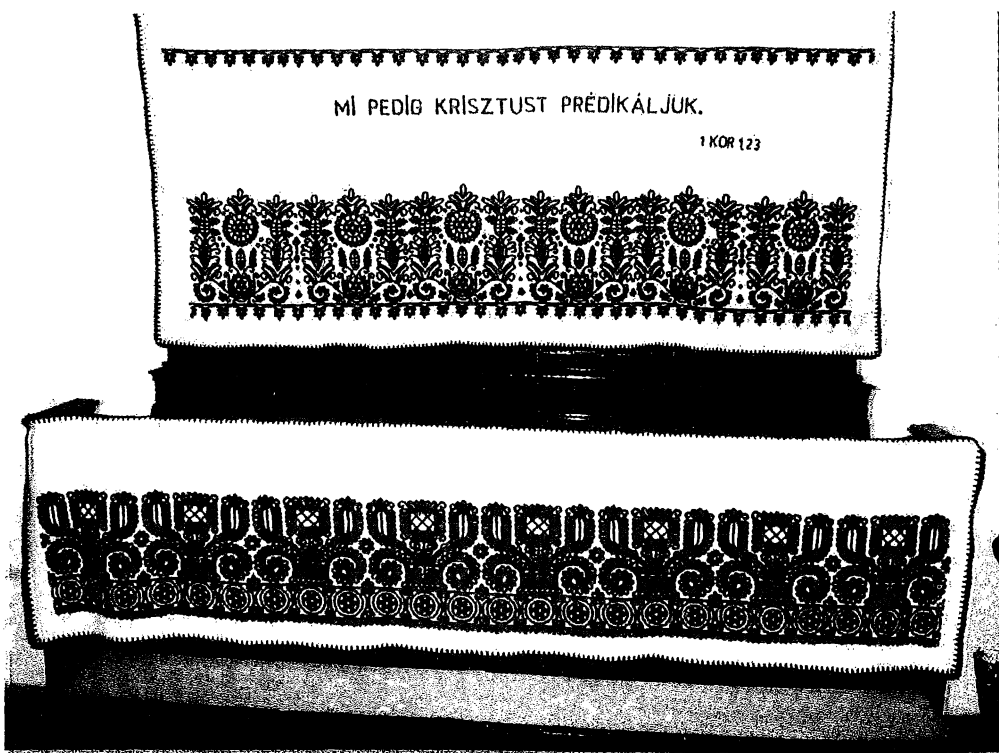

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Falvédő a petrozsényi református templomból

Tizenkilencedik évfolyam
2008. november

11

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Bodnár Lajos: Isten hirdeti Igéjét és cselekszi akaratát. Ézsaiás 44,6–8	495
Bogya Miklós: Hogyan állunk majd Isten előtt? Jelenések 2,10–11	498
Máthé-Farkas Zoltán: Káin vagyok-e, vagy pedig Ábel? 1Mózes 4,1–16a.....	500

Prédikáció diakónia vasárnapjára

Szilágyi Róbert: A Legnagyobb. Máté 20,25–58.....	503
---	-----

Prédikációk advent első vasárnapjára

Lőrincz József Tibor: Lelki várakozás. Zsoltárok 130,6.....	507
Visky János: Eljön a Megváltó. Ézsaiás 59,20–21	508

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (23.)	
Vedd igénybe Isten kegyelmét! (II.).....	513
A kegyelem szava	513
Engedelmeskedj Istennek	516

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Pállné Kiss Melinda: Magány: összeomlás vagy újrakezdés? 1Királyok 19	520
---	-----

Esketési igehirdetés

Pázmány Attila: Lesznek egy testté. 1Mózes 2,24	523
---	-----

Temetési igehirdetés

Tőkés Ferenc: Isten nem emberi ésszel gondolkodik. Ézsaiás 55,8–11.....	525
---	-----

Igehirdetés halottak napjára

Visky János: Ami megmarad... Ézsaiás 40,8	526
---	-----

Igehirdetés a 2008-as lelkézszenvelési istentiszteleten

Ötvös József: Eszményi értékek erdélyi őrei. 1Korinthus 4,1–2	530
---	-----

Versek adventi műsorhoz	534
--------------------------------------	------------

A címlapon: falvédő a petrosényi református templomból. Fényképezte Mózes István.

A hátlapon Bódás János: *Számadás*.

Vasárnapi prédikációk

Bodnár Lajos

Borosjenő

Isten hirdeti Igéjét és cselekszi akaratát

Alapige: Ézsaiás 44,6-8

Bibliaolvasás: Jelenések 1,1-19

Isten létezésében a legtöbb ember nem kételkedik. Jakab apostol arról tesz bizonyosságot, hogy az ördögök is hisznek Isten létezésében és rettegnek. Rá kell döbbernünk arra, hogy nem elegendő a pusztán istenhit, ha csak általános ismeretekkel bírunk Istentől. Szükséges, hogy személy szerint mindenki saját istenismeretre és hitre tegyen szert. Szükséges, hogy Isten személyes Istenünk legyen! Ebben segít a meghallgatott ige, amely először rámutat arra, hogy kicsoda Isten; másodsor arra, hogy mit tesz ő; harmadszor pedig, hogy mi hasznunk van nekünk mindebből?

I.

Alapigénk része egy párbeszédnek, amelyben Isten összehasonlítja magát a bálványokkal, a kézzel csinált istenekkel. Izráel népe még a babiloni fogságban sínylődik, de az Úr már felvillantotta előttük a szabadulás lehetőségét. Az Izráel földjére való visszatérés ígérését már bírja a nép, de Izráel fiai még mindig a babiloni isteneknek szolgálnak, még mindig nem tértek vissza az igaz Isten tiszteletéhez. Ezért szólal meg maga az Úr, és hívja fel a népet: lássa meg a különbséget az egyetlen, erős Isten és a kézzel csinált bálványok között.

A meghallgatott igében az Örökkévaló hatféleképpen jelenti ki magát: mint Úr, mint Izráel királya és megváltója, mint a Seregek Ura, mint az első és az utolsó, mint egyetlen Isten, és végül mint kőszál. E sokféle megnevezés Isten minél tökéletesebb megismerését szolgálja. A népnek tudnia kell, hogy ki az az Isten, aki hazavezeti őket a fogságból, akinek a cselekvését életükben megtapasztalják.

Első megnevezése Istennek: *Úr*. Ez nem más, mint az ő tulajdon neve; amint közülünk is kinek-kinek megvan a saját neve: Péter, János, Sándor, Erzsébet, Mária, úgy Istennek ez a neve, amelyik csaknem 7000-szer fordul elő csak az Ószövetségben.

A következő jelölés: *Izráel királya és megváltója*. Sokatmondó megnevezés. Isten, mint király, harcol népéért. Harcol egyrészt a bálványok ellen, harcol a pogány népek ellen, sokszor még saját népe ellen is azért, hogy megőrizze, ill. megváltsa őket. A megváltás, szabadítás mindig az életveszélyből való kimenekülést jelenti. Ezt cselekszi, Isten az ő népéért. Azon nem szabad megakadnunk, hogy Isten Izráel királya és megváltójaként jelenik meg, hiszen tudjuk, mi is Isten újszövetségi népéhez tartozunk, ahhoz az Izráelhez, amelyet nem vérrokonság, hanem a hit kapcsol egybe. A kérdés csak az, hogy megtapasztaltuk-e már életünkben az értünk harcoló Isten szabadító hatalmát?

A harmadik név: *Seregeknek Ura*. Ez pedig a világot teremtő és azt gondviselésével fenntartó Istent jelöli. A fogságban sínylődő nép nem vette észre Isten gondviselését. Ezért magát Istent sem vette észre. Az igehallgató gyülekezetben ki-ki maga tudja, mennyire nyilvánvaló életében az Örökkévaló gondviselése, azt azonban bizton állíthatjuk, hogy valamennyien az ő kegyelméből születtünk erre a világra és nap mint nap az ő kegyelméből élünk. Legfeljebb egyikünk számára rejtettebben, másikunk számára talán láthatóbban jelenik meg a teremtő Isten gondviselése.

A negyedik kijelentési forma: *az első és az utolsó*. Az Ószövetség mindössze háromszor (mindegyiket itt, Ézsaiás prófétánál: 41,4; 44,6; 48,12) nevezi Istent elsőnek és utolsóinak. De annál ismerősebb számunkra a Jelenések könyvében található kijelentés: *Én vagyok az Alfa és az Ómega, az első és az utolsó* – amelyik az örökkévaló Istenről beszél. A mi számunkra mily sokat jelent az idő fogalma, az idő múlása. Ő azonban nincs alávetve az időnek. Felette áll annak. Öröktől fogva mindörökké él és munkálkodik.

Rajtam kívül nincsen Isten – olvassuk az ötödik kijelentést. Isten tehát nemcsak örökkévaló, de egyedüli is. Egyetlen lény, aki Úr mindenek felett, aki harcol övéiért és megváltja őket a halálból, aki nemcsak megteremtette az embert, de arról gondot is visel. Amint egykor a választott nép, sokszor mi is máshol keressük a minket megváltó Istent. Nem vesszük észre őt, az egyetlen, hanem kezeink csinálmányait tiszteljük, nekik adjuk azt a dicsőséget, ami pedig az Örökkévalót illetné meg. Saját tévelygésünket a Sátán is gyakran elősegíti, amikor úgy tünteti fel, hogy valóban vannak más istenek is, melyek helyettesíthetik az Urat. De éppen ezekre az esetekre nézve hangzik el a kijelentés: *rajtam kívül nincs Isten*, még ha annak látszana is. Jó ezt megjegyeznünk, hogy a megpróbáltatás idején se tántorodjunk el a mi Megváltónktól.

Az alapige utolsó versében egy metafora áll előttünk, ismét csak tagadó szerkezetben: *nincs kőszál* ti. Istenen kívül. A szókép már magában hordozza jelentését: az Úr olyan, mint egy kőszál, egy sziklaszirt, melynek nem árthat sem a nap, sem a szél, sem pedig a tenger haragos hulláma; rendületlen minden rátámadó erővel szemben, és biztonságot nyújt bárkinek, aki nála keresi oltalmát. Boldog ember az, akit ez a kőszál védelmez. Nincs annál nagyobb öröm, sem nagyobb nyugalom, mint ha ebben a sziklaszilárdságú Istenben reménykedhetünk.

Íme, ez Isten: egyszerre Úr, király, megváltó, gondviselő; egyetlen és örökkévaló biztos menedék a benne hívő ember számára.

II.

Emellett azonban azt is látnunk kell, hogy ez az Isten, aki magát ekképpen jelentette ki, nem egy passzív személy, aki a világ teremtése után visszahúzódott, és sorsára hagyta a teremtett mindenséget. Azt már eddig is hallottuk, hogy gondviselésével ma is fenntartja, sőt akár harcba is száll teremtményeiért. Bizony, ő tevékenyen van jelen az ember életében, tegnap úgy, mint ma, vagy úgy, mint holnap. Miben áll – az eddig elhangzottakon kívül – az ő ténykedése? Amikor felszólítja a bálványokat, hogy mérjék össze magukat vele, ekkor mutat rá arra, amit tesz: *hirdet, megmond, előre megjelent*; vagyis előbb szóval, utána pedig cselekedettel bizonyítja hatalmát.

Hirdet, megmond, előre megjelent. Az egész Szentírás erről szól. Isten szólt az első emberpárhoz az Éden kertjében, a bűneset és az Édenből való kiűzetés után szólt Noénak; szólt Ábrámnak és kihívta őt szülőföldjéről a Kánaán földjére, ismételten megjelent neki, szövetséget kötött vele és ígéreteket adott neki; többször megjelent és szólt Jákóbnak, megjelent Mózesnek az égő csipkebokor lángjában és elküldte őt Áronnal együtt, hogy vezessék ki a népet Egyiptomból; a Sínai-hegynél szövetséget kötött Izráel fiaival, a pusztai vándorlás során időről időre szólt Mózeshez és rajta keresztül a néphez, egészen addig, míg be nem vezette őket az ígért földjére. A letelepedés után ismét szólt az Úr a néphez a bírák által, a királyság ideje alatt, illetve a babiloni fogság idején pedig a próféták által. A próféták szóban és írásban is továbbították Isten üzenetét a királynak és a nép vezetőinek, a fogság alatt pedig magának a népnek. Az újszövetségi korban már nem volt szükség a prófétákra, hiszen Jézus Krisztusban maga Isten öltött

testet. A Fiú volt az, aki az Atya akaratát az emberek elé tárta, őt a nép előtt kijelentette. Dicsőséges mennybemenetele után pedig a Szent Lelket vett apostolok hirdették az Úr szavát immár nemcsak a választott nép, hanem az egész világ számára. Végül pedig napjainkra is érvényes az, hogy Isten az ő választott szolgálói által ma is szól az ő újszövetségi népéhez, ma is hirdetteti akaratát és megváltó hatalmát.

Az alapige fényében azonban még valamit meg kell látnunk: azt, hogy amit Isten akár a múltban, akár a jelenben hirdetett, megmondott, előre megjelentett, azt be is teljesítette, az pontosan úgy következett be, amint megjelentette. Éppen ebben látjuk az ő hatalmának nagyságát, hogy szó és tett nála azonos egymással és csak idő kérdése, hogy ez az ember számára is látható legyen. Az előbb nagyvonalakban felsoroltunk néhány eseményt, amelyekben láttuk, hogy Isten szólt az ő népéhez. Ezzel párhuzamosan fel lehet sorolni azokat az eseményeket is, amelyekből meglátjuk, hogy amit előre megjelentett, azt be is teljesítette: az Ígélet Földjének birtoklását, Ábrahám utódainak nagy számát, az egyiptomi szolgaságot és szabadulást, az ellenség legyőzését, a babiloni fogságot és hazatérést, és mindenekelőtt a bűnöktől való váltságot és üdvösséget Jézus Krisztus által. Akkor vagyunk boldogok, ha mi is megtapasztaljuk életünk során, hogy az Istentől nyert ígéretek az idők folyamán beteljesednek.

III.

Mi hasznunk van abból, ha ismerjük Isten önkijelentését, vagy ha tudjuk azt, hogy ki ő és mit cselekszik? Mit jelent ez a tudás számunkra? Mai igénk utolsó üzenete erről szól.

Ne féljeteK és ne rettegjeteK! – hangzik először. Életünk csaknem minden napján kisebb vagy nagyobb félelem vesznek körül minket. És ez a félelem nyomaszt, lehúZ, béklyóba köt. A félelem miatt nem tudunk teljes életet élni. Minden félelmet kelthet bennünk: az életünk eseményei, a sikertelenségek, embertársaink, akikkel találkozunk. Miért? Egyszerűen a bűn miatt. A bűn a félelem forrása. És mert bűneinket nem tudjuk legyőzni, ezért félelmeinken sem tudunk egymagunk úrrá lenni. Nos, éppen itt lép közbe Isten, a mi királyunk és megváltónk. Ő az, aki felvette a harcot a Sátánnal, ő az, aki minket egyszerűen Fia halála árán megváltott és ezzel megtörte a bűn hatalmát felettünk. Ez egyszeri cselekvés volt, amely mindenkorra érvényes. De természetünkéből kifolyólag, amíg ebben a testben élünk, a Sátán folyamatosan kísért minket, és mi nem tudunk saját erőnkéből neki ellenállni. Az egyetlen védett hely, ahová menekülhetünk; a kőszikla, amelyen mindenkor szilárdan állhatunk: maga az Úr Isten. Ezért nem kell többé félünk és rettegnünk!

Ha megtapasztaljuk ezt a jótéteményt, akkor iránta való hálánkat is ki kell mutatnunk. *Ti vagytok tanúim!* – mondja az Úr. És ez a kijelentés terhet ró a vállunkra, mert azt jelenti: hirdetnünk kell mindazt, amit Isten számunkra nyilvánvalóvá tett, személyét és hatalmát egyaránt, de mindenekelőtt irántunk való szeretetét. Aki valóban átélte az ő szabadítását, az nem tehet egyebet, minthogy engedelmeskedjen Megváltójának, még ha sokszor nehéznek tűnik is a ránk bízott szolgálát.

Adja meg a kegyelmes Isten mindnyájunknak, hogy mindenkor szemünk előtt legyen az ő önkijelentése; hogy mindenkor meglássuk az ő hozzánk való hűségét és átéljük szabadítását; valamint, hogy hálás szívvel mindenkor őt szolgáljuk. Úgy legyen. Ámen.

Hogyan állunk majd Isten előtt?

Alapige: Jelenések 2,10–11
Bibliailvasás: Lukács 16,19–31

Isten Igéje alapján a következő fontos kérdésekre fogunk választ keresni: *mi következik ez élet után és mi hol töltjük majd az örökkévalóságot?*

1. Mi következik ez élet után?

Amikor egy közeli rokonunk vagy ismerősünk meghal, csak akkor tudatosul bennünk, hogy mi is meg fogunk halni. A Biblia ezt világosan megmondja. A zsidókhöz írt levél 9,27-ben így olvassuk: *...elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik...* Tehát ez egy Istentől elrendelt dolog.

Amikor koporsó mellé kell állnunk, tudjuk, ő már nincs itt, csak a kihűlt, élettelen teste. De akkor hol van ő most? Mi következik ez élet után? A Szentírás erre is világos választ ad. A Lukács evangéliuma 16,19–26-ban a következőket olvassuk: *Volt egy gazdag ember, aki biborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a gazdag előtt, fekélyekkel tele, és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal, de csak a kutyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit. Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették. Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt. Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és hűsítse meg a nyelvemet, mert igen gyötrődöm e lángban. De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat élétedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrödsz. Ezen felül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki.* A halálunk után egyik Ábrahám kebelére, a másik a pokolba jutott. Két hely van, ahova halálunk után kerülhetünk. A Biblia az egyiket Ábrahám kebelének, a másikat pedig pokolnak nevezi. Az egyik a vigasztalódás, a másik pedig a gyötrelmek helye. Hogy ki hova jut, nem a halál után, hanem még a halál előtt dől el. Előre tudhatjuk és várhatjuk.

A Pál apostol thesszalonikaiakhoz írott első levele 4,13–18-ban ezt olvassuk: *Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, az is bizonyos, hogy Isten az elhunytakat is előhossa Jézus által, vele együtt. Azt pedig az Úr igéjével mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk, és megmaradunk az Úr eljöveteleig, nem fogjuk megelőzni az elhunytakat. Mert amint felhangzik a riadó hangja, a főangyal szava és az Isten harsonája, maga az Úr fog alászállni a mennyből, és először feltámadnak a Krisztusban elhunytak, azután mi, akik élünk, és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk felhőkön az Úr fogadására a levegőbe, és így mindenkor az Úrral leszünk. Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel. Az Úr dicsőséges eljövetelekor, akik Krisztusban haltak meg, feltámadnak, és a még élő Krisztus-hívőkkel együtt elragadtatnak az Úrhoz a mennybe. Ez az első feltámadás. Isten gyermekeiként, halálunk után Ábrahám kebelén erre az első feltámadásra fogunk várakozni.*

A Jelenések könyve 20,11–15-ben a következőket olvassuk: *És láttam egy nagy fehér trónust és a rajta ülőt: színe elől eltűnt a föld és az ég, és nem maradt számukra*

hely. És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a trónus előtt állnak, és könyvek nyitattak ki. Még egy könyv nyitattott ki, az élet könyve, és a halottak a könyvbe írottak alapján ítéltettek meg cselekedeteik szerint. A tenger kiadta a benne levő halottakat, a Halál és a Pokol is kiadták a náluk levő halottakat, és megítéltetett mindenki cselekedetei szerint. És a Halál és a Pokol belevetett a tűz tavába: ez a második halál, a tűz tava. Ha valakit nem találtak beírva az élet könyvébe, azt a tűz tavába vetették. Akik nem Krisztusban haltak meg, ők is feltámadnak, és a még élő visszamaradókkal együtt, mivel nem találtattak beírva az élet könyvébe és nem ragadtatnak el, megítéltetnek cselekedeteik szerint. Ez a második halál. Az Isten Krisztusban felkínált kegyelmét elutasítók, haláluk után a pokolban erre a második feltámadásra fognak várakozni, hogy utána beteljesedjen rajtunk a végső ítélet.

Továbbá a Jelenések könyve 21,1–5-ben ezt olvassuk: *És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé. És a szent várost, az új Jeruzsálemet is láttam, amint alászáll a mennyből az Istentől, felkészítve, mint egy menyasszony, aki férje számára van felékesítve. Hallottam, hogy egy hatalmas hang szól a trónus felől: 'Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.' A trónuson ülő ezt mondta: 'Íme, újjáteremtek mindent.' És így szólt: 'Írd meg, mert ezek az ígék megbízhatók és igazak!' Isten új életteret, új eget és földet hoz létre Krisztus mennyből alászálló menyasszonya, a megváltottak, az új Jeruzsálem számára, amelyben igazság lakik. Ez Isten eljövendő országa. Isten gyermekeiként nem a világ végét és az ítélet napját várjuk, hanem Krisztus dicsőséges eljövetelét, elragadtatásunkat és Isten országát.*

Végül, a Jelenések könyve 21,7–8-ban a következőket olvassuk: *Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Istene leszek annak, az pedig fiam lesz. De a gyáváknak és hitetleneknek, az utálatosoknak, gyilkosoknak és paráznáknak, a varázslóknak és bálványimádóknak, és minden hazugnak meg lesz az osztályrésze a tűzzel és kénnel égő tóban: ez a második halál. Isten országa lesz osztályrésze a mindhalálíg hű Krisztus-követőknek, és a második halál, a tűzzel és kénnel égő tó vár az istentelenekre. Ez a kárhozat. Az ördög és angyalai számára van elkészítve, ezért akik reá hallgatnak, velük együtt fognak elveszni.*

Mi következik ez élet után? Összefoglalva, a válasz Isten ígéje alapján a következő: *aki Krisztussal él és hal meg, Ábrahám kebelén várja az Úr dicsőséges eljövetelét, amikor feltámad az örök üdvösségre Isten országában. Aki viszont Krisztus nélkül él és hal meg, a pokolban várja az Úr eljövetelét, amikor feltámad az örök kárhozatra.*

2. Mi hol töltjük majd az örökkévalóságot?

Amikor nagymamám meghalt, az vigasztalt, hogy ő Krisztussal élt és Krisztusban halt meg, így most Ábrahám kebelén van, és majd találkozunk. Igen, találkozunk, ha én is kirtartok Krisztus mellett mindhalálíg. Alapigénk éppen erre figyelmeztet: *Légy hű mindhalálíg, és neked adom az élet koronáját. (...) Aki győz – vagyis kirtart –, annak nem árt a második halál.*

A Máté evangéliuma 7,13–14-ben az Úr Jézus így szól: *Menjetek be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják.* Mít jelent ez: menjetek be a szoros kapun a keskeny útra, amely az életre visz? Azt, hogy térjete meg! Megtérni emberi tett. Személyes döntéssel elfordulni a büntől és az istentelen társaságtól, és odafordulni Istenhez és megváltott

gyermekéhez. De nem elég megtérni a széles útról a keskeny útra, azon meg is kell maradni, mindhalálig.

A János evangéliuma 3,3.7-ben Jézus Krisztus ezt mondja: *Újjonnan kell születnetek. ...ha valaki nem születik újonnan, nem látja meg az Isten országát.* Mit jelent újonnan születni? Azt, hogy éljünk Isten Igéje és Szentlelke vezetése szerint! Újjászületni isteni tett. Isten Szentlelke végzi. A befogadott és megtartott ige által megváltoztatja, megújítja, krisztusivá formálja gondolkodásunkat és életünket. De nem elég Krisztusban új életet kezdeni, ebben meg is kell maradnunk mindhalálig.

A Biblia szerint tehát, aki egyszer születik, az kétszer hal meg, aki pedig kétszer születik, az egyszer hal meg. Légy hű Krisztushoz mindhalálig, hogy tied legyen az örök élet koronája, és nem a második halál!

Olvastam egy elgondolkodtató verset, amely a lübecki Krisztus-szobor felirata. Így hangzik:

Jézus panasza

Ti Mesternek hívtok és nem kérdeztek engem.
Útnak neveztek és nem jártok rajtam.
Világosságnak hívtok és nem néztek rám.
Életnek neveztek és nem kerestek engem.
Bölcsnek hívtok és nem követtek engem.
Hatalmasnak neveztek és nem kértek engem.
Irgalmasnak hívtok és nem bíztok bennem.
Igazságosnak neveztek és nem félték tőlem...
Ha egyszer örökre elvesztek, ne okoljátok engem!

Mi hol töltjük majd az örökkévalóságot? A Szentírás szerint kétféle életút létezik: vagy Krisztussal, vagy nélküle, és kétféle végcél: vagy Isten országa, vagy pedig az örök kárhozat. Harmadik nincs. *Ha Krisztussal élünk és Krisztusban halunk meg, akkor Istennél leszünk az ő országában. Ha viszont Krisztus nélkül élünk és halunk meg, akkor Istentől végleg távol leszünk az örök kárhozatban.* Ezt tanítja Isten Igéje.

Isten ránk bízta a választást. Ragadjuk meg Krisztusban az üdvösséget és ragaszkodjunk hozzá mindhalálig. Ámen.

Máthé-Farkas Zoltán

Uzdizsentszépéter

Káin vagyok-e, vagy pedig Ábel?

Alapige: 1Mózes 4,1–16a

Bibliaolvasás: 1Korinthus 13,1–13

Őstörténetet olvasunk itt, azaz egy olyan elbeszélést, ami visszatekint az ember történetének kezdeteire. A második bűneset elbeszélése ez. Miután az ember elfordult Istentől, elfordul embertársától is. A történet szerint azért fordul egyik ember a másik ellen, mert Isten nem tekintett Káinra és az ő áldozatára. Mivel a Szentírás itt nem magyarázkodik arról, hogy Isten miért cselekszik ekképpen, hajlamosak vagyunk az Úrnak feltenni a kérdést: vajon mi baja van Káinnal? Miért utasítja el annak hálaáldozatát? A választ csak az Úsz-ben találjuk meg: Káin „a gonosztól volt” (1Jn 3,12). A hibát nem Isten oldalán kell tehát keresnünk, hanem az embernél – nemcsak ebben a majdnem háromezer éves elbeszélésben, hanem a mi világunk emberében is.

1. Lehetünk Káin, vagy lehetünk Ábel

Próbáljunk belelátni e két ember helyzetébe. Lássuk először Káin szemével a világot: sokat dolgozunk, hiszen csak az a miénk, amiért megharcolunk. Tisztelnek minket, jót mondanak rólunk az emberek. Fontos kérdésekben kikérik a véleményünket, mert mi aztán meg is tudjuk mondani azt, hogy mit hogyan kell csinálni, hogy jól menjenek a dolgok. Ha kell, ki tudjuk harcolni a magunk jussát. Senki ne akarjon nálunk jobb, fontosabb lenni. Jaj neki, ha megpróbálja! Imádkozunk is, templomba is eljárunk – megadjuk Istennek is azt, ami jár, hogyne, mikor sikerünk volt a munkában...

Lehetünk Ábelék is. Életünk olyan, mint a nevünk jelentése: pára, lehelet, semmi-ség. Talán azért nevezték el így, mert Káin mellett, aki a „férfi”, az elsőszülött, már nem voltunk olyan fontosak. Minket el lehet hanyagolni, rólunk el lehet feledkezni, minket soha meg nem kérdeznak, amikor döntenek valamiről. Mindezek mellett, megköszönjük Istennek az áldást, az életet, mert úgy érezzük: egész életünkkel tartozunk neki... Az utóbbi időben azonban Káin mintha rossz szemmel nézne reánk. Talán elverte a jég a termését? Vagy felmondtak neki a munkahelyén? Vajon beteg-e valaki a családjában? – lehet, hogy rosszul esik neki az, hogy nekünk éppen fizetésemelésünk volt, szépen sikerült elvégezni a munkát, amit elterveztünk. Talán bántja őt, hogy nekünk éppen most jobban megy dolgunk, mint neki?

2. Isten megszólal – meg akarja menteni Káint a bűntől, Ábelt pedig a haláltól

Különböznek az élethelyzeteink – gazdagok vagy szegények, egészségesek vagy betegek, és sikeresek vagy nem sok szerencsével járó emberek vagyunk. Legtöbbször nem ismerjük a sorsunk okait – lehet, hogy beleszülettünk, lehet, hogy mi juttattuk bajba saját magunkat. Miközben pedig mások sikerét látjuk, ösztönösen támadnak olyan gondolataink, amik miatt lehajtjuk a fejünket. Legyünk őszinték magunkhoz: ha valakinek szebb a háza, jobb az autója, boldogabb a családi élete, vajon nem irigykedünk-e? Ha mi sokat dolgozunk, de más kevesebb munkával mégis többre jut mint mi, vajon nem vagyunk-e féltékenyek? Neki miért igen, nekünk miért nem?

Isten megszólal a Szentírásban, az igehirdetésben. Ez nem változtatja meg helyzetünket. Minket Isten a helyzeteink kezelésére akar megtanítani. Arra, hogy előbb bennünk kell megtörténnie valaminek, hogy kívül is legyen változás. Előbb le kell győznünk minden olyan indulatot, amivel a megfosztott/frusztrált ember az embertársa ellen fordulhat. Mert ugyan a madarakat nem akadályozhatjuk meg abban, hogy a fejünkre piszkoljanak, de azt igen, hogy odafészkeljenek. Isten azért is adja a prédikációt az ő egyházának, hogy megtanuljunk uralkodni a bűnön. Meg akar menteni a tragédiától.

3. Mégis: Káinként fordulunk Ábel ellen. De mindkettő együtt vagyunk, egy személyben.

Isten már a fej lecsüggesztésekor figyelmeztet a bajra – mert nagyon vékony a határvonal az indulat és a cselekedet között. Dobjuk, vagy ne dobjuk a követ a másikra? Mondjuk ki, vagy mégsem a bántó szót? Káin vagyunk, ha nem is tettelesen, akkor talán a rossz szóval, vagy azzal, hogy úgy nézünk át a másik emberen, mintha levegő lenne. – És panaszkodhatunk arról is, hogy mások nem vesznek észre, pletykájukkal a becsületünket rontják, annyira, hogy már nem is köszönnek vissza az emberek az utcán...

Tőlünk kérdezi Isten: hol van a te testvéred? Hol van a te testvéred, aki lehet, hogy azért iszik vagy drogozza magát az utcán, mert soha nem talált valakit, aki elfogadja és fontosnak tartsa őt? Hol van a te testvéred, aki elrásokodik, mert neked műtrágya kell a

füstölgő vegyi kombinátból? Hol van a te testvéred, aki úgy hal meg, hogy nem akartál neki megbocsátani, vagy nem akartál tőle bocsánatot kérni?

Lehet, hogy Ábelnek képzelnénk magunkat, mert együtt érzünk vele ebben a történetben, de éppen annyira vagyunk mi Káin is, a nálunk gyengébbekkel szemben.

4. Mit tehetünk ez ellen? Káinnak kell megváltoznia, nem Ábelnek.

„Aki arcul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik orczádat is” (Mt 5,39) – mert ha nem teszed, véget nem érő pofozkodás lesz belőle. Az is megeshet, hogy egyáltalán nem akarunk Ábelek lenni – kiborít minket Jézusnak ez az elvárása, mert tudjuk, hogy sok esetben nem szabadít meg az odafordított másik orca sem – amint Jézust sem mentette meg a kereszttől. Ha Ábelek vagyunk, akkor hagyjuk, hogy kisémmizzenek, gyalázzanak, megöljenek?

Végül is, ki a szimpatikusabb nekünk kettőjük közül? Kivé akarunk inkább lenni? – Ábel csak Káin mellett látszik semminek, párának. Amíg csak Káin lehet a fontos, a nagyszerű, rajta kívül más senki, addig hiába van Ábelnek is munkája, sikere, felmutatható értéke, mert ő nem számít. De megváltoznia Káinnak kell – mert ha hallgat az isteni szóra, akkor Ábel nem arról lesz híres, hogy őt megölték, hanem akkor a szeretet úgy szabadítja meg Ábelt, hogy megváltoztatja Káint.

Nem feltétlenül akarunk mi Ábelhez hasonlítani – sokszor sikerül is, mert egy személyben Káin és Ábel is tudunk lenni – bántanak minket, mi is bántunk másokat. Lehet, hogy együtt imádkozunk és tiszteljük Istent, de zavar, ha a másik egy kevéssel jobban viszi, mint mi. Irritáló lehet az is, ha valaki a másik arcát is odafordítja egy pofonra – lehet, hogy arra is kap egyet. Isten azonban szól Káinhoz, mert meg akarja védeni Ábelt. Isten szól Káinhoz, mert Ő meg akarja menteni Káint. Isten szól hozzánk, mert meg akarja szabadítani Káint is, és Ábelt is. Ámen.

A legszebb ajándék a megbocsátás

A megbocsátás a szív leszerelése.

Megbocsátani több, mint valamit adni.
Bocsáss meg hát!

Békében nyugodni
nem olyan nehéz...
De békében élni!?

(Phil Bosmans)

Prédikáció diakónia vasárnapjára

Szilágyi Róbert
Szentmargita

A Legnagyobb

Alapige: Máté 20,25–28
Bibliaolvasás: János 13,3–17

I. Bevezetés

Mit szólnál, ha most megragadna az Úr Isten, és áthelyezne ebből a korból a Jézus korába, áthidalva mintegy 2000 esztendő? Mi lenne, ha hirtelen meglátnád magad Jézus tanítványi közösségében, a Mester és az övéi közelében – hivatalosként a páskavacsorára. Minden bizonnyal csodálatos élmény lenne! Ott ülnél együtt Péterrel, a közsiklával, aki fogadkozna: „Soha, Uram, soha meg nem tagadlak!” És ennek hallatán eltöltene az öröm – micsoda ember ez a Péter, nagy ember, nemcsak növésre, hanem hitben erős, milyen határozott, milyen elkötelezett tanítvány. S aztán ott ülné János, a szeretett tanítvány, meg Lévi, a vámszedő. Meg Tamás, a kételkedő. Aztán ott lennének a Zebedeus testvérek is, Jakab és János, az egymással és a többiekkel versengők: ők is nagyok szeretnének lenni! És ott ülné Júdás is, meghúzódná, mint az az ember, aki tisztában van azzal, hogy a Mester tudja: ő az, aki el fogja árulni.

Micsoda méltóság lenne számodra, hogy te is ott lehetsz, közöttük lehetsz. Milyen nagyok éreznéd magad, kiváltságosnak, nemde? Alig várnád, hogy visszagyere és elmeséld szeretteidnek, szomszédaidnak, barátaidnak, hol jártál, kivel voltál. S miközben kortyolgatnád a bort és hallgatnád Jézus szavait, hirtelen felkapnád a fejed: Jézus mossa a tanítványok lábait. Nem értenéd, mi történik. Valószínű, hogy sokkolt állapotba kerülnél, mint a többiek. Közben engedelmeskednél, s lábaidat is megmosná Jézus! Mit értenél az egészről? *Jézus, a Mester, Égnek és Földnek Ura, az Örökkévaló Király megmosta a lábaimat! Mi akar ez lenni? De hát nem fordítva kellett volna történnie? Ennyire megalázza magát, s ráadásul önszántából? Hiszen senki sem parancsolta Neki, nem kötelezték!* Megmosni valakinek a lábait, testvéreim, a legnagyobb szeretet és alá-
zat jele!

Akkor hirtelen visszahozna az Úr Isten ebbe a mai világba, s ráébrednél a valóságra. Forgatnád magadban a történetet, nem tudnád feledni azt, amit láttál: Jézus, a legnagyobb egyen-egyenként megmosta a tanítványok lábát. *Ő, a legnagyobb Úr, kiszolgálta őket!* De a páromnak még csak egy jó szava sincs hozzám, minek alapján várjam el, hogy kiszolgáljon? A munkatárs még köszönni sem köszön... Szolgálat? Szolgálunk? Rengeteg kérdés kavarogna benned, de nem találnád a válaszokat. Jelen voltál azon a vacsorán, de mégsem érted Jézust!

Tudod, miért? Mert abban, amit Jézus tett, s ebben, amit mond nekünk és mondott az övéinek, nincs emberi logika. „A nagyobb szolgál a kisebbnek?” – Hanem valami más van benne – határtalan szeretet! Mit kell nekünk megértenünk és gyakorolnunk?

II. Szolgákként urak, urakként szolgák

1. Negatív példaadás: Ez a mai világ, s ebben a mai világban az emberek rosszul programozták be magukat azzal, hogy kezükbe vették sorsukat, életüket, s nem figyeltek eléggé Jézus szavaira. Ebben a mai világban nagyon sokan uralkodni akarnak a másik ember felett. Nagyok akarnak lenni – ez a cél, s ez szentesít minden eszközt. Akkor

is úgy volt, a római uralom idején, s ma is így van. Csak az idők, az arcok és az eszközök változnak. Hogy a Római Birodalom uralkodott és hatalmaskodott a zsidók felett? Ehhez nem fér kétség! Hogy megfosztotta őket szabadságuktól, hogy visszaélt hatalmával? Ehhez sem fér kétség! A Római Birodalom azzal akart nagygyá lenni, hogy meghódítja az egész Földet (az általuk ismertet). A római császárok is nagy nevet akartak szerezni maguknak (Caesar). Hogyan? Biztos, nem a szolgálat, hanem a véres csaták által, melyben a cézár álma népeket emésztett fel, országokat tett a földdel egyenlővé. S közben a császári család tagjai egymást hátba szúrták és elárulták. Így akartak nagygyá lenni!

S amikor egy elmebeteg emberben megszületett az új, az emberfeletti nemzetnek a gondolata, nem szolgáltni akart, hanem ölni, pusztítani, légerekkel és gázkamrákkal úgymond tisztogatni. Hitler is nagy akart lenni, miként Néró, vagy Heródes, vagy Nabukodonozor. Uralkodott és hatalmaskodott, és milliókat fosztott meg szabadságától, méltóságától, de főleg attól, amire mindenkinek joga van: az élettől! Nagyok akartak lenni. S lehetne közelebbi példákat sorolni: rajtunk is hatalmaskodtak, uralkodtak, és sok mindentől megfosztottak: az üzletek előtti kilométeres sorok azért a porciózott, darabka kenyérért. A szüntelen félelem és bizonytalanság a csókkal másokat eláruló Júdások miatt, a hit megtagadása – mennyi mindent lehetne még sorolni! A diktátor is nagy akart lenni: villákat épített magának, míg milliók nyomorogtak, és közben sokakat megfosztott az emberséges élettől. Hogy megmosta-e az embereknek a lábait, azaz *megszolgált-e nagyságáért?* Válaszolhattok ti!

S lehetne még közelebbi példákat sorolni, mert vannak. Sok családban napirenden van a veszekedés, a háborúság, a keserűség, főleg azért, mert valamelyik fél uralkodik a másik felett. Közben elfelejtik, hogy egyenlők, hisz „csupán felek”, házasfelek, s így egyik megfosztja a másikat szabadságától, egyéniségétől, örömeitől. Manapság mi ezt „papucs-uralomnak” szoktuk nevezni. Változnak az idők, az arcok és az eszközök. Van-e manapság uralkodás és hatalmaskodás? Van. Egy személyben vagy több személyben, egyeduralom vagy népuralom, a széles társadalomban vagy a szűkebb családi, munkahelyi közösségben – igazán mindegy. Jézus tudja mindezeket. Nem hiába hoz fel példákat a pogány világból. Jézus tudta, hogy a pogányokat és a hatalmaskodókat „nagyoknak” tekintik az emberek. Ebben az igazságszerető világban nem ítéli el őket, de felajánl egy másik utat, az igazit. Az egyetlen járható utat a nagyságra, miután elhatárolja magát a pogány világtól ezzel a kijelentéssel: *Ne így legyen közöttetek!* Mutat egy olyan utat, amelyre ha ráléptek és rajta maradtok, akkor szeretni fognak. Nem átkozni, nem utálni, tisztelni fognak. Nem a pusztításról, rombolásról, életek megnyomorításáról lesztek emlékeztetésekké, hanem az építésről, a gyógyításról, a másik felemeléséről, szeretetről, áldozatkészségről – egyszerűen az szolgálatról!

Persze, erre egyesek mondhatnák közületek: *Én nem akarok nagy lenni! Én nem akarok első lenni!* De azért még szolgálnod kell! S egyesek mondhatnák: *Nem akarok emlékezetes maradni!* Miért ne? Miért ne maradj emlék? Szép és építő emlék gyerekeid és unokáid szívében? Miért ne gondoljanak rád tisztelettel, szeretettel, megbecsüléssel? Miért ne értékeljék pozitívan egész életedet? Neked, nekünk, egyszerű embereknek. Nem azért, mert uralkodtunk és hatalmaskodtunk, hanem azért, mert szolgáltunk: alázattal, tiszta szívből és tiszta lelkiismeretből. A szolgálat tett minket nagyokká! Mert tudjátok: *nem az ember teszi saját magát nagygyá, hanem mások őszinte tisztelete adja meg a tekintélyt. Tettei által, mások által, azok által, azáltal a közösség által, melyben és melynek szolgál – legyen az család, munkahely vagy gyülekezet – lesz nagygyá valaki.*

2. Pozitív példaadás: Jézus szerint nagygyá lenni csakis a másoknak való szolgálat által lehetséges. Az a nagy, aki szolgál. Nem az, aki uralkodik és hatalmaskodik. Nem,

hanem az, aki megalázza magát és mindent megtesz társa boldogulásáért. Mit jelent nagygnak lenni és szolgálgni? Mit jelent szolgálva, magad megalázva és másokat felmagasztalva, nagygnak lenni? Ezekre a kérdésekre nem tudánk válaszolni, ha nem ismer-nénk Jézus Krisztus életét, hivatását és megbízatását. Mit tett földi élete során? Szol-gált, s nem is akárkit, hanem azokat, akik elárulták, megtagadták, keresztre feszítették. Szolgált azokat, akik nem fogadták be, az Örökkévaló Királyt, az Égnek és a Földnek Urát! Pedig megtehetette volna, hogy uralkodjon és hatalmaskodjon. Megtehetette volna, hogy ne számárháton, hanem tüzes szekéren vonuljon be Jeruzsálembe. De nem tette. Megtehetette volna, hogy mennyei sereggel forduljon szembe a császár katonáival, de alázatos és engedelmes maradt mindhalálíg! Megtehetette volna, hogy leszálljon a ke-resztfárról, de kiitta a keserű poharat – meghalt, életét adta a bűnösökért.

Nem volt akárki, Isten Fia volt és az is maradt. Hogy élete során nagygnak tekintet-ték? Lehet, egyesek, az övéi közül, s azok is csak ideig-óráig, hiszen elpártoltak Tőle. De a többség? Nem, nem tekintette nagygnak! Ki volt Ő? Csak az ácsmester fia! Csak egy bolond, a szegények és a nyomorultak rabbija, aki járta az országot szélteben-hosszában, és hirdette: *Elközelített a Menyek Országa!* Nagy volt? Hisz semmije sem volt, nem volt sem pénze, sem palotája, még annyi helye sem, ahová fejét lehajtsa. Nagy volt? Nem, hisz szóba állt fűvel-fával, vakkal, sántával, bénával. A nagyok nem így cselekszenek! Nagy volt Jézus Krisztus? Hatalmas? Hisz milyen könnyen elfogták, megkínózták és csúfot úztek Belőle! Ha nagy lett volna, nem engedte volna! És kiszol-gált mindenkit: senkit sem utasított vissza. Letült egy asztalhoz a vámszedőkkel, a fari-zeusokkal, a paráznákkal is. Átlépte az utolsó szegénynek, de a nagyra becsült Zákheusnak a háza küszöbét is. Mert nem tett különbséget ember és ember között, hisz értük, értünk küldetett: hogy megtartsa, ami elveszett! Nagy volt? Lehet, hogy nem te-kintették ennek, de nagy volt és nagygnak lett – a legnagyobb. Szolgálata által, áldozat-hozatala által! A legnagyobb, aki felmagasztaltatott és kapott oly nevet, mely minden név felett való, s amely előtt minden térd meghajol, és *aki ül az Atya Isten jobbán és onnan jön el ítélni élőket és holtakat.*

Jézus Krisztus a példakép, az út, s ezen az úton kell járnunk nekünk is. És sokan járnak rajta, mert járható ez az út. Sok mindent lehetne mondani az édesanyákról, de egy dolog biztos – nagyok űk! Még hogyha nem is tekintik azoknak magukat, de nagy-gnák teszi űket a szolgálat és az önfeláldozó szeretet. Életet hoznak a világra és elkötele-zik magukat, hogy fenntartják ezt az életet. És szolgálnak űk, reggeltől-estig, nem is-mervén fáradságot – áldásként fogják fel az álmatlan, átvirrasztott éjszakákat. Nagyok az édesanyák, és nagyok az édesapák a szülői szolgálatban! Mert szolgálat ez a javából. És a másik családtag kiszolgálása teszi nagygnak űket. A diktátorokra gyűlölettel és utá-lattal emlékeznek, de a szülőkre, az életet adókra; az emberfaragókra mindenki szeretet-tel emlékezik!

S nemcsak emlékekről van itt szó, hanem tettekről: végtelen türelemből, szeretetből, megértésből, áldozatból fakadó tettekről. Áldozathozatal nélkül nincs élet! Életadás életért! Hogy ez hirtelen vagy fokozatosan megy végbe, lényegtelen, hisz vannak szü-lők, akik nap mint nap meghalnak egy keveset, hogy a körülöttük lévők éljenek! *Nin-csen senkiben nagyobb szeretet annál, mint aki életét adja barátaiért.* (Jn 15,13) Hát aztán gyerekeiért? Vagy hitvestárs a hitvestársért, munkatárs a munkatársért, barát a barátjáért, szülő a gyerekeiért, a gyerekek egymásért és szüleikért! Önfeláldozás és szolgálat szeretettel. Ezt jelenti nagygnak lenni! Nagygnak lehet minden ember, aki szeretet-tel viszonyul mindenhez, mindenkihez, személyválogatás nélkül. Attól függetlenül, hogy barátról vagy ellenségről van szó. Nagy az, aki az erőszakra kitért karokkal vála-szol, aki nem parancsolni akar, hanem kérni, nem követelni, könyörögni! Nagy az, aki

nem nézi és nem keresi a maga hasznát, hogy állandóan csak neki legyen jó – hanem a másikat, s magát hátrább helyezi! Nagy az, aki vendégségben az asztal végére ül, de a Ház Ura a főhelyre ülteti! *Mert aki magát felmagasztalja, megaláztatik, és aki magát megalázza, felmagasztaltatik!* (Mt 23,12)

III. Befejezés

Akarjátok-e, hogy csend és szeretet uralkodjon családokban? Akkor tanuljatok meg szolgálni egymásnak! S hogy ki lesz a nagy vagy a nagyobb? Aki többet szolgál, a szolgálat fogja naggyá tenni, nem a papucs, nem a kalap! Akarjátok-e, hogy békesség legyen munkahelyeteken? Tanuljatok meg egymásnak szolgálni! Akarjuk-e, hogy gyülekezetünkben a szeretet, az összefogás, a békesség legyen a döntő? Meg kell tanulnunk szolgálni egymásnak! Jézus a példakép. S még egy kérdés: ha mindezek tudatában még egyszer megragadna téged az Úr Isten és visszahelyezne Jézus korába, az utolsó vacsora színhelyére, mit tennél? Adja az Úr Isten, hogy ne kérdezősködj, ne nézd értetlenül a történeteket, hanem vedd sorra a tanítványokat és mosd meg lábaikat – alázatod és szereteted jeleként! Mert nem a hírnév, nem a hatalom, nem a vagyon, nem a hiúság tesz naggyá, hanem a szolgálat és a szeretet! Ámen.

Néha mondd azt is: elég ennyi!

Megfulladás a bőségben.
Tiltakozásul
mondj le valamiről!

Biztosan sikerülne
kevéssel is elégedettnek lenni –
próbáld ki!

Mi végre a növekvő termelés?
A nagyobb jólét?
A magasabb komfort?
Mi értelme többet keresni?
Mire a több nyereség, a több pénz?
Miért vásárolunk és fogyasztunk egyre többet?
Mire jók a növekvő gazdasági mutatók?
Pénzünk úgy forog, hogy nincs kamata:
ezer forinttal többet keresünk,
hogy aztán ezer forinttal többet fizessünk.
Minek? Miért és kiért?

(Phil Bosmans)

Prédikációk advent első vasárnapjára

Lőrincz József Tibor

Torda

ny. lelkipásztor

Lelki várakozás

Alapige: Zsoltárok 130,6

Bibliailvasás: Zsoltárok 130,1–8

Az adventi időben különös jelentőséget nyer a felolvasott ige: „Várja lelkem az Urat, jobban, mint az örök a reggelt.”

Az advent eljövételét jelent. Az eljövétel ígérete mindig egybekapcsolódik a várakozással! Ha valaki azt ígéri, hogy eljön hozzánk, azt várjuk!

Isten azt ígérte a bűnös embernek, hogy ismét eljön hozzá. De nemcsak eljön hozzá, hanem megszabadítja az embert a bűnétől. Ennek az ígéretteljes váradalomnak a megélése az advent, amely Jézus Krisztus születésében teljeseedik be.

A Szentírásban van egy-egy kép, egy-egy hasonlat, amely önmagában sokat mond a ráfigyelőnek! Egy ilyen hasonlatot tartalmaz a mai ige is: Várom az Urat, mint az örök a reggelt. Különösen a bibliai tájakon hosszúak és szinte elviselhetetlenül sötétek az éjszakák, amelyek tele vannak bizonytalansággal. Az örök a bástyákon és vigyázó tornyokon állva, arccal kelet felé fordulva várták a hajnalt, a pirkadást, a bizonytalanságot magában hordozó sötétség eloszlását. Várták a hajnalhasadást.

A hívő ember is ilyen várakozó ember! Hajnalt vár! Nagy lelki koncentrációval várja Isten kegyelmének, bűnbocsátó szeretetének hajnalát: Jézus Krisztus érkezését! Ezért a hívő ember lelke mélyén adventkor ez az alapérzés uralkodik el: Várom az Urat!

Ez az igei hasonlat arra a kérdésre is feleletet ad, hogy milyen körülmények között várjuk az Urat. A sötétségben! – hallatszik ki az igéből. Dosztojevszkij orosz író, a *Bűn és bűnhődés* című könyvében a sötétségről azt írja, hogy a sötétség a bűn melegágya! Minden pusztító gondolat a sötétségben fogamzik meg. A gyilkosságok és rablások tervei a sötétségben születnek meg és nagyobb részüket a sötétség leple alatt követik el! Azonban az ige vetületében a sötétség alatt a jelenvaló világunk nyomorúságát, életünk nyomorúságait, naponként hordozott terheinket, nyomasztó gondjainkat, sokszor erőnk feletti megpróbáltatásainkat kell értenünk! Az emberi rosszaságból származó bajok mind arról beszélnek, hogy az ember élete sötétségben zajló életté lesz! Az ember hozzászokott a sötétséghez és a sötétségben jól érzi magát! S aki a sötétséghez szokott, az már nem is igényli a világosságot. Az adventi várakozás, elcsendesedés segít minket egy reális hitbéli látásmód kialakításában, amely által meglátjuk azt, hogy: megromlott az élet, mert megromtotta a bűn! A bűn sötétségbe taszította az életet, de lehet segíteni a megromlott emberi életet, ha hittel várjuk Jézus Krisztust, a világ világosságát, hogy megigazító kegyelmével újra szép hajnali fényt gyújtson életünkbe! Krisztus eljövetele mellett látjuk meg, hogy az ember lelkének egy olyan minőségi változáson kell átmennie, amely a sötétségből elindulva a világosságba, a gyűlöletből, önzésből a szolgáló szeretetbe érkezen meg: a bűnbánat útján! Maga Jézus mondta: „Én világossággul jöttem a világba, hogy aki hisz énbennem, ne maradjon a sötétségben.” (Jn 12,46)

Ez az adventi ige abban is eligazít, hogy kit kell várnunk. Az Urat várom! – mondja az ige.

Ha a váradalmainkra gondolunk, akkor azt mondjuk, hogy azok sokfélék. Társadalmi, politikai, közösségi és személyi jellegűek. Naponként várjuk sorsunk, életünk jobbra fordulását. Várunk egy biztonságos, nyugodtabb életet a magunk, gyermekeink, unokáink, népünk számára. Várunk egy olyan életet, amelyben ne kelljen naponként azt kérdeznünk: vajon, hogy lesz holnap? Nagyon sokan kétkedőek vagyunk egy ilyen élet megvalósulásában. A hívő embernek az Urat kell várni és rá kell hagyatkozni. A tanítványok azt várták és azt kérték Jézustól, hogy kétségeik között növelje hitüket. A mai embernek is erre van szüksége, az Istenbe vetett hite növekedésére! Életünk nagy élménye eljutni erre a hitre és törhetetlenül hinni, hogy a hozzánk jövő Úr Jézus Krisztusban, az Ő igei valóságában a mindenható erős Isten jön el hozzánk, bűnös emberekhez, hogy megszabadítson és megtisztítson bűneinktől és ezáltal megadja külső békénk, belső csendünk, s az életre, a megtartásra vezessen minket.

Végül ebből a zoltárversből kicsendül az is, hogy hogyan várjuk az Urat? Bizalommal! Vagyis rendíthetetlenül bízunk az Ő ígéréteinek beteljesülésében!

A bizalom egy olyan kötelék, amely tartóssá teszi kapcsolatainkat Istennel és egymással. A hiánya azonban mindig meglátszik.

Ha egy házasságban hiányzik a társak egymás iránti bizalma, akkor ott nem megy az élet. Ha egy munkaközösségben, a munkatársak között nincs meg az egymás iránti bizalom, akkor ott rosszul megy a munka! Ha a szülő és gyermek kapcsolatából hiányzik a bizalom, akkor ez jelzés arra, hogy az egymás iránti szeretet kötelékei meglazultak vagy elszakadtak!

Ha az embernek nincsen Istenbe vetett bizalma, akkor az ember minden okoskodása és erőfeszítése ellenére is összeomlik az élet! Mi pedig arra vágyunk, hogy az élet épüljön és kiteljesedjen bennünk. Kiteljesedett életet pedig – mind a földi, mind az örök élet viszonylatában – csak Krisztusban felénk elinduló, hozzánk is jövő, nagykegyelmű Isten tud nekünk adni! Bizalommal várjuk hozzánk érkezését egy régi énekünk gondolataival: „Oh kedves vendég nálam szállj, Bűnömtől ne iszonyodjál, Jöjj bé hozzám te szolgádhoz, Szegény, megtérő juhodhoz.” Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Eljön a Megváltó

Alapige: Ézsaiás 59,20–21

Bibliolvasás: Ézsaiás 62,1–12

Advent idején sok ember szívében fölfokozódik a várakozás. Úgy tűnik, hogy évről-évre az esztendő beosztása rendjén a szezonmunka határozza meg még a lelkünk állapotát is. Látjuk azt a gyülekezetekben, hogy nyáron, a sok tennivaló és a szabadságok miatt megapad a gyülekezet létszáma. Sokan elfáradnak a betakarítás kemény munkájában, vagy sok szakembert késő ősszel gyötörnek a sürgős kérésekkel, hogy mielőtt jön a fagy, legyen befejezve az új ház, legyen kifestve a lakás, működjön a fűtés. Ilyenkor szorít az idő, szeretnénk behúzódni meleg otthonainkba, egy kicsit lazítani a sok rohanás után. Ilyenkor szeretünk összegyűlni a közeledő karácsony fényénél, mert érezzük a szívünk mélyén, hogy kell egy kis melegség. Nem véletlenül fogalmazott így József Attila: *Nagy tüzet kéne gyújtani, hogy melegedjenek az emberek!*

Nos, hát úgy érezzük, hogy Isten éppen ezt készíti számunkra ilyenkor, advent idejében. Egy nagy tüzet akar újra gyújtani, hogy ilyenkor, ha begyűlünk a sok rohanás és fáradtság után, legyen hol megmelegedjen a didergő lelkünk. Legyen hol lerakni a ter-

héket, hogy érezzük: *minden advent kegyelem, amikor vétkem jóvá tehetem. / Minden advent remegés, Isten felé epedés – ahogy mondja a költő. Ezt az Isten felé epedést akarja Ő méltó válasszal megjutalmazni, hogy érezzük, nem hiába várunk. Ahogy egy másik költő mondja: Jer, áldott vendég, várlak, / úgy kellene az új adventek, / úgy kellene az újult vágyak. / Úgy kell a megváltás szava. / Ragyogd be földi életem, / áldott reménység csillaga!*

Igen, kellene az új adventek. Ezért mondjuk mi is az advent Királyának, hogy jöj-jön el. Mert, ha ez nem történik meg, akkor az ember ott marad egyedül. Egyedül ünne-pelni pedig nemigen lehet. Egy édesanya, édesapa akkor örvend igazán, amikor a népes család megint összegyűl, s körbeülük az asztalt. Így szeretné Isten az ő népe életében felszámolni a magányt, hogy ne érezze senki egyedül magát akkor, amikor az Úr születésének ünnepe jön. Ez csak akkor lehetséges, ha valaki átéli, hogy hozzá is eljött az Úr. Ha ez nem történik meg, akkor a tömegben is egyedül maradhat az ember, amint erről Jékely Zoltán versel: *Átkozottul s furcsán magányos, / száz ember közt van egyedül. / S ha egyedül van: menekül / a száz közt lelhető magányhoz.* Ezt a sokaságban nyüzsgő világ elszigetelt emberéről mondja. Látjuk, hogy sok helyen e világon népesedésrobbanás van, s mégis furcsán magányos és átkozottan egyedül van nagyon sok ember. S ebből a magányból, sokan, sajnos, nem jó irányban keresik a menekülést. Ezért mondja itt a költő, hogy ha egyedül van, menekül a száz közt lelhető magányhoz.

A magányos ember nem fölfelé akar nyitni, ahonnan eljön a megváltás, hanem még jobban belegabalyodik önmagába, s ettől akar minket megóvni az Úr. Ezért ígéri azt, hogy eljön, hogy új adventünk legyen. Ezért ígéri, hogy nem hagy minket egyedül. Ezért mondja alapigénkben Ézsaiás által: eljön Sionhoz a Megváltó. Az első ígéből, szintén Ézsaiás próféciájában olvastuk: Isten nem nyugodhat addig, amíg Jeruzsálemen föl nem ragyog az ő dicsősége. Isten nem nyugszik, amíg a te életeden meg nem látszik az ő jelenlétének a fénye. Isten nem nyugodott addig, amíg Izráel nem tükrözte vissza Isten dicsőségét. Ezért járt annyit utána, nem hagyott neki békét. Ezért nyugtalanítja ma is az embernek a lelkiismeretét. Ezért akar fölrázni minket is a lelki tespedtségből, abból a közönyből, ami rátelepszik e világ emberére, hogy mindent megfojtsjon benne. Ma már sokan legyintenek mindenre. Rengeteg ember van, akit semmi nem hoz már lázba: sem az Isten szava, sem a Jézus közeledése, sem egy kulturális esemény, sem egy új program, sem egy látogatás. Ezért kell a Megváltónak eljönnie a mai emberhez is, mint egykor Sionhoz.

Ézsaiás olyan korban szolgált népe körében, amikor Izráel kisémmizett állapotban volt. Nagy hatalmak prédájaként tengődött, leigázott helyzetben. Tudjuk, hogy többször fogságra vitették. Jeremiás és második Ézsaiás is akkor szolgált népe körében, amikor nagyon várták a fogságból való szabadulást, hogy eljöjjön Izráelnek a Megváltó. Eljön a Megváltó Izráel megtérő bűnöseihez.

Ha végigpásztázzuk az üdvtörténet vonalát a Szentírásban, ámulattal állapíthatjuk meg, hogy Istennek az emberrel való egész története nem más, minthogy Isten folyamatosan jön az emberhez. Elbukott az első emberpár. Isten nyomban elindul, s megkeresi őt a hűvös alkonyatban. Nem véletlenül van ott ez a nagyon érzékletes, hangulatkeltő kifejezés: hűvös alkonyatban jön Isten, amikor már didereg az ember az engedetlensége következtében támadt lelki szorongásában. A félelem és a stressz a bűn következménye ebben a világban. Amíg engedelmes a gyermek, addig nincs miért félnie a szüleitől. Nem kell félnie a büntetéstől, a számonkéréstől. Óh, de jó lenne így élni, így cselekedni, így beszélni, így viszonyulni egymáshoz, hogy ne kelljen soha félni a számonkérés-től és a büntetéstől. Isten utánament Ádámnak és Évának, hogy számon kérje és rendbe is tegye a bukott ember életét.

Aztán, amikor Isten elhatározza, hogy egy népet formál magának, akkor eljön különös küldöttei révén Ábrahámhoz. Ő felismeri, hogy ezek Isten küldöttei, s ennek megfelelően fogadja őket, nagy lakomával. Áldozatot hoz nekik. Isten beavatja Ábrahámot az ő tervébe: „nagy néppé teszek téged” – ígéri. „Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” (1Móz 12,3) Ez az ígélet Jézusra vonatkozik. Hasonló ígéletet tett Isten az első emberpárnak is. Amikor Isten eljön valakihez, ott történik valami. A csaló Jákóbbhoz is eljött Isten, s egy éjszaka a Jabbók folyó partján különös küzdelem részese lett. Amikor felismeri Jákób, hogy az Isten küldötte jött el hozzá, akkor belekapaszkodik, s azt mondja: „Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem.” (1Móz 32,27b) Ebben az áldásban Jákób új nevet kapott. Ez az isteni eljövétel volt Jákób adventje. Az élete itt kapott isteni rendeltetést.

Eljött Isten Mózeshez, s lett a juhpásztorból népvézér, hogy általa megszabadítsa népét a szolgaság házából. Mert egy emberhez mindig azért jön el Isten, hogy általa eljusson másokhoz is.

Az Újszövetségben Jézus jött el, maga a Szabadító ahhoz az emberhez, akinek nincs ereje megszabadulni bűnös kötelekeiből. Az Újszövetség ismert személyeinek életében hatalmas változást hozott Jézus eljövele. Lásd a Zákeus példáját, aki Jézus eljövetelére teljesen megváltozik, s lesz az elszigetelt, mindenki által megvetett kapzsi, önző emberből mások javára cselekvő ember. Vagy, tudjuk, mit jelentett Jézus eljövele az erkölcsileg nagyon mélyre csúszott samáriai asszonynak az életére nézve. Megtisztította a paráznaság bűnétől, s új életet adott neki.

Tudjuk, mit jelentett Jézus eljövele Saulus életében, akit korábban gúzsba kötött merev vallásossága, a törvény rabsága, s tett Krisztus népének üldözőjévé. Szabaddá tette őt Jézus mindezekről, s adott neki egy felszabadult, örvendező életet. Az ő példája igazolja, hogy nemcsak a paráznáknak és csaló vámszedőknek, de még a feddhetetlennek tűnő vallásos embereknek is ugyanúgy szükségük van Jézusra, a Megváltóra.

„Eljön Sionhoz a Megváltó!” Az Ószövetség idején, s még később is sokáig ismert volt a rabszolgaság intézménye. A rabszolga teljesen jogfosztottként, árucikként szerepelt egy-egy gazdag ember tulajdonában. A Káténk 34. kérdése tisztázza számunkra, milyen Megváltó Ő nekünk. Olyan, aki vérével vásárolt meg a Sátán rabszolgaságából, és tett a maga tulajdonává. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözöljön, és az igazság ismeretére eljusson. S mégsem fog minden ember üdvözülni, mert nem mindenki fogadja el a maga számára ezt a Megváltót. Pedig Isten ígéri, hogy eljön Sionhoz a Megváltó. Isten választott népéhez jön el a Megváltó, de ott is csak azokhoz, akik megtérnek. Azt mondja a prófécia: eljön Jákób megtérő bűnöseihez a Megváltó. Csak a megtérő bűnőshöz jön el a megváltás.

Jézus eljött. Sok ember találkozott vele, de nem mindenki tért meg. Nem ismerte el mindenki, hogy ő kegyelemre szorult bűnös. A vakon született fiatalembernek a János 9. szerint nemcsak a testi gyógyulás kellett, hanem az üdvösség is. Mert, amikor Jézus megkérdezte a már látó embertől: „Hiszel-e az Isten Fiában?”, ő azt válaszolta: „Hiszek, Uram!”, és leborulva imádta őt. Nemcsak a gyógyító orvosnak hálálkodott a testi látásért, hanem többre jutott: a belső látása is megjött. Felismerte Jézusban a Szabadítót, a Megváltót. Ezért imádta őt. Egy orvost nem szoktak imádni, esetleg hálálkodni szoktak neki. Imádni csakis egyedül Istent lehet. Ezt teszi a megtérő bűnös. De a farizeusok és írástudók továbbra is lelki vakságban maradtak, ezért a bűnük megmaradt. Amíg valaki hazudik saját magának, hogy neki nincs bűne, azaz nincs miből megtérnie, addig a lelki sötétség rabja marad. Saulus is akkor tért meg, amikor megnyílt belső látása, s felismerte elveszett állapotát.

Mit jelent, amikor Ő jön el valakihez? Szövetséget köt vele. Beszélünk mi az új szövetségről. De ez nemcsak egy bibliai rész neve, hanem azért beszélünk új szövetségről, mert Jézus Krisztusban Isten egy új szövetséget kínál fel minden megtérő bűnösnek: neked és nekem is. Bele akar vonni egy olyan szövetségbe, ahol ő az erősebb fél, az erősebb szövetséges társ, aki megtartja ígéretét. Ez a szövetség nekem létkérdésem. Van-e olyan szövetséges társad, aki megőriz a büntől, aki megtartja a tisztaságodat, aki vigyáz az örömdre, hogy az ne törjön össze? Aki vigyáz a családi kapcsolatodra, a házasságodra, hogy az ne hulljon szét? Aki vigyáz a gyermekkel való kapcsolatodra, hogy az ne mérgesedjen el? Aki vigyáz a munkatársi kapcsolatodra, hogy az barátságos legyen? Aki vigyáz a rokoni kapcsolatokra, hogy az ne váljon ellenségeskedéssé holmi vagyoni ügyek miatt? Vigyáz a szomszédi kapcsolatokra, hogy azok vonzóak és kedvesek legyenek?

Igen, ezért jön, és meg akar tartani ebben a szövetségben, amiről alapigénk második felében beszél az Úr. Ennek a szövetségnek a jellemzőjéről is beszél nekünk ez a rész: „Lelkem, amely rajtad nyugszik, és ígéim, amelyeket szádba adtam, nem fogynak ki a szádból, utódod szájából, és utódod utódainak a szájából, mostantól fogva mindörökké – mondja az Úr” Milyen különös jel ez! Honnan tudjuk, hogy valaki Krisztussal szövetségben van? Honnan tudjuk, hogy ebben az éltető isteni kötelékben otthon van és ebben szolgál? Honnan tudjuk, hogy a szájában ott van az Isten Igéje? Onnan tudjuk, hogy valaki a Krisztusé, hogy a Krisztus beszéde ott van a szájában. Nem az átok, nem a zúgolódás és panasz szava, nem a szitkozódás, az ocsmány beszéd és a szennyes vicc szava, hanem ott van Isten Igéje az ő szájában, s az nem fogy ki. Mert Isten Igéjének tárháza nagyon gazdag. Életünk bármilyen helyzetére Istennek van szava. Bármilyen körülmények között megjelenhet Istennek valamilyen szava az ajkunkon. Ha beteggel találkozol, az ő részére is lehet egy isteni szó a szádban, ha árvával találkozol, számára is lehet egy jó szó a szádban, amit Isten Igéjéből kaptál. Ha egy gyászolóval találkozol, annak is mondatsz egy vigasztaló szót Isten Igéje alapján. Ha az élet küszöbén toporog valaki, s tele van bizonytalansággal, akkor is kapsz Isten Igéjéből olyan tanácsot, amit továbbadhatsz egy tanácstalan ifjú testvérednek, vagy éppen a gyermekednek és unokádnak. Ezért ne fogyjon ki szádból Isten szava!

A mai gonosz világban hogyan tud helytállni az a keresztyén ember, akihez már eljött a Megváltó, s aki ennek örömeiben él? Hogyan tud megmaradni ebben? Hogy tud helyesen viszonyulni a legnehezebb helyzetekhez? Erre nézve két példát szeretnék felhozni. Richard Wurmbrandt írja le börtönemlékeiben, hogy vele volt a börtönben egy Demeter nevű pap, mély hitű, szent életű ember. A kegyetlen és gonosz börtönőr azzal szórakozott, hogy ennek a papnak a hátgerincén végigkalapált egy kalapáccsal. Nyilván, ennek következtében megbénult a rab. Húsz évvel később ez a kegyetlen börtönőr nem tudott nyugodni, s megkereste lakóhelyén az egykori áldozatát, aki most is bénán élt. Nem mert bemenni a lakásába, csak az ajtón keresztül szólt be és mondta, hogy kicsoda ő és miért van itt. Az ajtón át próbált bocsánatot kérni a következő szavakkal: „Tudom, hogy nem kaphatok bocsánatot, olyan nagy gonosztságot követtem el önnel szemben. Csupán azért jöttem, hogy közöljem önnel, mennyire sajnálom az esetet.” Ekkor kiszólt a pap: „húsz éve imádkozom Önért, és vártam ezt a napot. Tudtam, hogy eljön, hogy közölhessem önnel: megbocsátottam!” Ehhez a kegyetlen börtönörhöz így jött el a Megváltó.

Egy másik eset, amelynek szomorú vége van, egy magányos özvegyről szól, aki teljesen a szomszédok és ismerősök segítségére volt utalva. Mivel sok ideje volt, naplót vezetett mindenről, ami vele történt, főleg a külvilággal való kapcsolatáról. Egyszer feltűnt a szomszédoknak, hogy néhány napja semmi életjel nem mutatkozik az özvegy-

asszony háza körül. Kihívták a rendőrséget, s akkor derült ki, hogy az illető már napok óta halott volt. Megtalálták a naplóját, s az utolsó három napon az összes bejegyzés csupán ennyi volt egy-egy napra feljegyezve: „Senki nem jött! Senki nem jött! Senki nem jött!” Döbbenetes, amikor már senki nem jön.

Testvéreim! Azért, hogy ne ilyen végünk legyen, akar hozzánk idejében eljönni az Advent Királya, aki Megváltóként jön, hogy kiszabadítson a közönyből, a nemtörődömségből, a fojtogató magányból, a tehetetlenségből, minden bűnből, s olyan életet ajándékozzon nekünk, ahol ott van mindig Isten szava. Ez az, ami megmentett minket, s megmenthet másokat is, hogy minden új nemzedék fiai, lányai adventi emberek legyenek, s Isten szolgálatában hasznosak. Ámen.

Jót ne csak halottakról!

Ahogy az utcán, a hivatalban, a vendéglőben
az egyik embert a másikról beszélni halljuk,
úgy tűnik,
a legtöbb ember rossz.
Mikor azonban a temetőket látogatjuk
és a sírfeliratokat olvassuk,
azt kell látnunk,
hogy nincsenek rossz emberek,
hogy mindenki jó apa, gondoskodó anya,
szerető és hűséges házastárs volt.
Soha nem olvashatunk a gyászjelentésen olyanokat,
hogy „szélhámós” vagy „szörnyeteg”
A gyászjelentésből az ember sok mindent megtanulhat.
Például azt,
hogy a dicsérő szóval
nem szabad a temetésig
takarékoskodnunk.

Virágot
még életében
vigyél neki!

(Phil Bosmans)

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkigondozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (23.)

Vedd igénybe Isten kegyelmét! (II.)

A kegyelem szava

A kegyelem, amit Istentől kapunk, tehát a Szentlélek nekünk nyújtott segítsége. Nem értjük, hogyan lép kapcsolatba a Szentlélek a mi emberi lelkünkkel, de azt tudjuk, hogy leggyakrabban Isten Igéjét használja. Vagyis eszünkbe juttat egy szentírási igét vagy igéket, amelyek különösen illenek az adott helyzetre. Teheti ezt lelkipásztorunk egy igehirdetésén keresztül, vagy egy keresztyén könyv által, melyet éppen olvasunk, egy barátunk bátorító szavai révén, vagy saját igeolvasásunk, igetanulmányozásunk útján. Az én esetemben, mivel rengeteg igeverset megtanultam az évek folyamán, gyakran egy megtanult igét juttat eszembe. Ez történt, amikor a Jn 12,24-en keresztül megértettem, hogy a saját terveimnek és vágyaimnak való „elhalása” által lehetek gyümölcs-termő. Miután a Szentlélek felhívta figyelmünket a megfelelő igeversre, képessé tesz arra, hogy az adott helyzetre alkalmazzuk, ahogyan velem is tette a Jn 12,24-en keresztül.

Az ApCsel 20,32-ben Pál azt mondja az efézusi véneknek: „Most pedig az Istennek és kegyelme igéjének ajánllak titeket, aki felépíthet benneteket, és örökséget adhat nektek a szentek között.” Korábban a 24. versben Pál említette Isten kegyelmének evangéliumát, a megváltás jó hírét a Jézus Krisztusban való hit által. A 32. versben viszont a „kegyelem igéjéről” beszél, amely „felépíthet benneteket” Pál itt a Szentírás alkalmazására utal mindennapi életünkben, hogy felépüljünk a keresztyén hitben. De Pál kifejezetten az isteni „kegyelem Igéjének” nevezi, az Igének, amelyen keresztül megértjük és „igénybe vesszük” Isten kegyelmét mindennapi életünkben.

A Biblia nem egyszerűen egy Istenről szóló könyv; hanem egy könyv, amely Istentől származik. „A teljes Írás Istentől ihletett”, mondja Pál (2Tim 3,16). A Biblia Isten önkijelentése, amelyben mindent elmond nekünk, amit tudunkra akar adni önmagáról, a megváltásunkról való gondoskodásáról és a lélekben való növekedésről. Isten egyetlen objektív, megbízható közleménye számunkra.

Ha tehát alkalmazni akarjuk Isten kegyelmét, nagyon mélyen meg kell barátkoznunk a Bibliával. Kutatnunk kell, hogy ismerjük és megértsük a Szentírás nagy igazságait: az igazságot Istentől és tulajdonságairól, valamint az igazságot az emberről és Isten kegyelmére való mérhetetlen rászorultságáról. Mélyebbre kell ásnunk a „hogyan...” kérdések szentírási válaszainál – hogyan neveljük gyermekeinket, hogyan kezeljük pénzügyeinket, hogyan tegyünk bizonyosságot hitleneknek – és más ezekhez hasonló haszonelvű bibliatanulmányozásoknál. A Biblia mindennapi életünkre vonatkozó gyakorlati útmutatásai tényleg értékesek, de mélyebbre kell mennünk ennél.

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

Gyakorlati beállítottságú generációnk lebecsüli a Szentírás szilárd, dogmatikus értelmezését, mint gyakorlati értéket nem képviselő ismereteket. De semmi nincs, ami Isten ismereténél gyakorlatibb lenne a mindennapi életben. Dávid legfőbb vágya volt, hogy gyönyörködhesen Isten templomában (ld. Zsolt 27,4) – vagyis az Ő szentségében és mindenhatóságában, bölcsességében és erejében, hűségében és el nem múló szeretetében. Csak a Bibliában jelentette ki Isten az igazságot saját személyéről és tulajdonságairól.

A Biblia azonban több mint egyszerűen az objektív igazság; valójában életet ad és tart fenn. A Szentírás szava „nem üres beszéd (...) számotokra, hanem életet jelent nektek.” (5Móz 32,47) Az Isten kegyelmében való növekedés – legyen az akár az Ő isteni jóindulata az érdemtelenek felé, vagy a szükségben levők isteni erővel való felruházása – szükségessé teszi, hogy szinte magunkba olvasszuk az Igét. A biológia világában a beolvasztás, asszimiláció az a folyamat, amelynek során a táplálék élő szövetté alakul. A lelki életben a folyamat során Isten írott Igéje felszívódik a szívünkbe, és – képletesen szólva – élő lelki szövetté válik.

Honnan tudhatjuk, hogy Isten kegyelme elég a mi különleges „tövisünkre”? Hogyan érthetjük meg mélységében, mit jelent „Isten kegyelme által” élni vagy szolgálni? Hogyan ismerhetjük meg jobban a „kegyelem királyi trónusát”, ahol irgalmat találunk és kegyelmet szükségünk idején? Hol tanuljuk meg, hogy Isten a nagylelkű gazda, aki sokkal-sokkal többet ad annál, mint amit megérdemlünk? Mindezekre a Szentírásban találunk választ. Ezért nevezik a Szentírást a kegyelem Igéjének. Isten a Szentírást használja arra, hogy kegyelemét közvetítse nekünk. R. C. H. Lenski azt mondta: „Isten és a kegyelem Igéje mindig együtt jár; Isten Igéjén keresztül bocsátja ki kegyelmét.”

Az Isten szava és kegyelme közötti szoros összefüggést a Rómaiakhoz írt levél 15,4–5 illusztrálja: „Mert amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg, hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítve reménykedjünk. A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy kölcsönös egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint...” A 4. vers azt mondja, hogy türelmet és vigasztalást nyerünk a Szentírásból. A türelem és a vigasztalás Isten kegyelmének munkája, hogy „irgalmat nyerjünk (...), amikor segítségre van szükségünk”. Ha a kegyelem királyi trónusa elé járulunk Istent kérlelve, Ő gondoskodik rólunk. De Isten általában a Szentíráson keresztül teszi ezt meg.

Ha igénybe akarjuk venni Isten kegyelmét, akkor rendszeres kapcsolatban kell lennünk Igéjével. Nem elég prédikációt vagy tanítást hallgatni vasárnaponként a templomban, bár ezek sem elhanyagolhatók. Rendszeres tervre van szükség a bibliaolvasáshoz, a tanulmányozáshoz, és igen, még a memorizáláshoz is. Bibliatanulmányozásunkkal és a memorizálással azonban nem tudjuk kiérdemelni Isten jó tetszését, ahogyan a tápláló étel fogyasztásával sem. De ahogy a megfelelő étel szükséges az egészséges testi élet fenntartásához, ugyanúgy az Ige rendszeres „feldolgozása” és Isten kegyelmének rendszeres alkalmazása is elengedhetetlen az egészséges lelki élethez.

Teljes szívemből híve vagyok a szentírási részletek memorizálásának. A Sátán és küldöttei ellen vívott lelki harcban arra figyelmeztet az Ige minket, hogy vegyük fel „a Lélek kardját, mely az Isten beszéde” (Ef 6,17). Charles Hodge ezt a következőképpen kommentálta:

„A gonosz minden sugalmazásával szemben az egyetlen, egyszerű, és mindenre elegendő válasz Isten szava. Az Ige elűz minden sötét erőt. A keresztyén tapasztalja ennek igazságát. Eloszlatja kétségeit; elkergeti félelmeit; megszabadítja a Sátán hatalmából.”

Jelen tanulmányunk nyelvezetét használva azt mondhatjuk, kegyelmét ad a hívőnek a szükség idején.

Ahhoz, hogy felvehessük az Igét, mint egy kardot, mindenkor kéznél kell lennie, a szívünkbe írva. A zsolotáríróhoz kell hasonlónvá válnunk, aki a következőket mondta: „Szívembe zártam beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened.” (Zsolt 119,11) Isten Igéjét a szívünkbe zární annyit tesz, mint elraktározni, kincsként őrizni a szívünkben az elkövetkező nehéz napokra. Ahogy azt mondani szoktuk, „eltesszük a rossz időkre” Nemcsak a bűntől őriznek meg a megtanult igeversek, hanem sokkal szélesebb körű az alkalmazásuk, különösen azért, mert hajlamosak vagyunk a bűn fogalmát szűken értelmezni, mint például szexuális bűnök, hazugság, lopás és hasonlók. A szívben elraktározott igeversek mentális tárházat képeznek a Szentlélek számára, amelyen keresztül Isten kegyelmét közvetíti felénk, bármilyen szükségben is legyünk.

Miközben ezt a fejezetet írtam, magam is komolyan megtapasztaltam ennek igazságát. Megrázó telefonhívást kaptam egy vidéki városból valakitől, aki közel áll hozzám. Aznap éjjel rossz érzéssel feküdtem le; mint akit „hasba rúgtak” Másnap reggel azonban az 1Pt 5,7-tel ébredtem: „Minden gondotokat űreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” Öltözködés közben folyton ez az igevers járt az eszemben, és Isten Lelke adott nekem kegyelmet ahhoz, hogy el is higgyem, Ő törődik az említett nehéz helyzettel. Képes voltam ezután űreá vetni minden aggodalmamat, mivel az Ige által kegyelmet kaptam, hogy segítségemre legyen a szükség idején.

Ez a történet azért jutott eszembe, mert nemrégiben történt. De ez az epizód csak egy az életem során gyakran megtörtént esetek közül – és biztos vagyok benne, hogy más hívők is így tapasztalják, akik elraktározzák Isten Igéjét szívükben. Ahogy azt F. F. Bruce írta az Efézusiakhoz írt levél 6,17 verséről szóló magyarázatában: „Isteni kinyilatkoztatás, a Szentlélek munkája, amely kész önmagát azonnal a hívő rendelkezésére bocsátani, aki szívébe rejti az ígéket, hogy vészhelyzetben, szemben minden kísérellettel, amely Krisztus iránti hűségében megingatná, hatásosan használja fel.” Megállapításához fűzött lábjegyzetében Bruce különösen a 119. zsolotár 11. versét emeli ki.

Ha tehát vágyakozol arra, hogy igénybe vedd Isten kegyelmét, szükséged van a Lélek kardjára – ami az Isten beszéde –, amelynek rendelkezésére kell állnia, elraktározva az értelmében, hogy a Szentlélek használni tudja. Nézzük meg az Ef 6,17 felépítését, amely nagyon tanulságos betekintést nyújt a Szentlélek és a hívő kapcsolatába. Pál azt mondja, a mi feladatunk a Lélek kardjának felvétele. Ezt nekünk kell megtennünk. És mégis, ez a Szentlélek kardja, nem a miénk. Ő teszi hatásossá. Az igeversek pusztá mondogatása nem munkálkodik hatékonyan a szívünkben, csak a Szentlélek tudja ezt megtenni. Ő viszont nem teszi az Ige kardját hatékonyá mindaddig, amíg mi fel nem vesszük.

Isten beszéde gyakran nem válik élővé azonnal. Tény, hogy sokszor előfordult, több napon keresztül kellett harcolnom egy-egy kérdéssel, töprengve odaillo igeversek fölött, kegyelemért könyörögve, mielőtt a Szentlélek felhasználta volna őket, és kegyelmét adva segítségemre sietett volna a szükség idején. Isten Lelke szuverén, és mi nem tudjuk Őt beleprésselni lelki formuláinkba – mint például az imádság, néhány bibliai vers felidézése –, csakhogy garantáltan választ kapjunk kérdéseinkre.

Istennek nemcsak saját módszerei, de saját menetrendje is van. Néha szinte azonnal adja kegyelmét, mint ahogy a legutóbbi történetemben elmeséltem az 1Pt 5,7-tel. Máskor hagyja, hogy napokig küszködjünk, vagy lehet, hogy hetekig, hónapokig, mielőtt a kegyelem segítségünkre sietne. De függetlenül az Istentől ránk szabott idő-halasztástól, nem szabad felhagynunk azzal, hogy folyamatosan a kegyelem királyi trónja elé járuljunk. Hinnünk kell ígéretében, hogy kegyelmet ad nekünk segítségül, és tovább kell a

Szentírás igéit kutatnunk, amíg élővé nem teszi azokat a szívünkben. A mi felelősségünk, hogy a Lélek kardját felvegyük; az Ő előjoga, hogy azt hatásossá tegye.

Engedelmeskedj Istennek

Isten harmadik eszköze, amellyel kegyelmét közvetíti, nem más, mint az Ő gondviselő akarata iránti engedelmisségünk. Pál apostol azt mondta: „... egymás iránt pedig valamennyien legyetek aláztosak, mert az Isten a gögösöknek ellenáll, az aláztosoknak pedig kegyelmet ad. Alázzátok meg tehát magatokat Isten hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején.” (1Pt 5,5–6)

Isten kegyelmet ad az aláztosnak, azoknak, akik megalázzák magukat az Ő hatalmas, gondviselő keze alatt. Mi, hajlamunk szerint, nem alázzuk meg magunkat, hanem ellenállunk Isten hatalmas gondviselő munkájának. A legjobb, ami tőlünk telik, az aggályoskodás, zúgolódás és idegeskedés, még akkor is, ha szabadításért kiáltunk. A legrosszabb pedig, hogy dühösek leszünk, és még fel is lázadunk Isten ellen. Ez büszkeségünkről árulkodik, és „Isten a gögösöknek ellenáll”; vagyis ténylegesen csatába száll velünk.

Ha igénybe akarjuk venni Isten kegyelmét, meg kell alázkodnunk, és alávetnünk magunkat akaratának az életünkben. Először minden bennünket ért csapás és szívfájdalom közvetlen hátterében az Ő hatalmas kezét kell látnunk. El kell hinnünk a bibliai tanítást, amely szerint Isten körülményeinket mindenható ellenőrzése alatt tartja, és bármi vagy bárki is legyen élethelyzetünk okozója, mindezek mögött Isten áll.

Jób és József olyan hívőket példáznak, akik meglátják Isten kezét próbáik mögött. Egy nap a sébaiak ellopják Jób marháját, a káldeusok pedig rajtaütöttek a tevéin, és megölték szolgáit. Villámcsapás égette el juhait, majd nagy szél támadt, és legidősebb fia házát romba döntötte, megölve összes gyermekét. Később Jóbot magát is fájdalmas sebek lepték el a lába ujjától a feje búbjáig. Jób így válaszolt vagyona és gyermekei elvesztésére: „Az Úr adta, az Úr vette el.” (Jób 1,21) Saját betegségére vonatkozóan pedig: „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk.” (Jób 2,10)

Eltételezve Jób Isten felé való aláztos viselkedésétől, figyeljük meg először, hogy Jób szenvedéseit Istentől eredőnek tartotta. Túllátott a gonosz embereken és a természeti katasztrófákon, és tudta, hogy minden mögött Isten áll, aki irányítja ezeket az eseményeket. És az ihletett író, aki lejegyezte Jób megpróbáltatásait, beszámolójának végén azt mondta: „Elment hozzá minden férfi- és nőrokona, és minden régi ismerőse, és (...) részvételt vigasztalták azért, hogy *olyan sok bajt bocsátott rá az Úr.*” (Jób 42,11) Bár az elbeszélés elején maga az író beszél a Sátán rosszindulatú ténykedéséről Jób életében, mégis Jób szenvedéseit kizárólag Istennek tulajdonítja.

József, amikor végül felfedte kilétét gonosz bátyjai előtt, akik eladták rabszolgának, aljas cselekedeteik mögé nézett, és ezt mondta: „Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten” (1Móz 45,8). Felismerte, hogy Isten az Ő mindenható hatalmával még testvérei legförtelmesebb bűnét is felhasználta, hogy célját elérje. Tehát neked és nekem, ha igénybe akarjuk venni Isten kegyelmét a szükség idején, az Ő hatalmának kizárólagos irányítását kell látnunk életünk minden körülményében. És ha ezek a körülmények nehezek, lehangelőek vagy megalázóak, meg kell aláznunk magunkat az Ő hatalmas keze alatt.

Nemcsak Isten hatalmas kezét kell látnunk körülményeink mögött, hanem egy szerető Atya kezét is, aki neveli gyermekeit. Megpróbáltatásaink idején nagyon sok vigasztalást elveszítünk, mert Istentől való elhagyatottságként értékeljük nehézségeinket, ahelyett, hogy az atyai nevelés és törődés jeleként értékelnénk. Mindazonáltal, a Zsid 12,7

azt mondja: „Szenvedjétek el a fenytést, hiszen úgy bánik veletek az Isten, mint fiaival.” A zsidóknak szóló levél írója nem minősíti a nehézséget. Nem mondja azt, hogy néhány nehézség Istentől származó fegyelmezés, míg más szenvedések talán nem. Egyszerűen annyit mond, hogy szenvedjétek el a nehézségeket – az összeset – mint Istentől jövő fegyelmezést. Biztos lehetsz benne, hogy bármilyen nehézség következik be az életedben, bármilyen közvetítő által, Isten a fölötte uralkodó mindenható irányító, és fegyelmező eszközként használja az életedben.

Továbbá, A zsidókhöz írt levél szerzője a megelőző mondatban azt is mondja, hogy a fegyelmezés Isten szeretetének a jele, „mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti” (6. vers). Nem azért mondja ezt, mert figyelmeztetni akar, hanem biztatni (5. vers). A zsidókhöz írt levél szerint a fegyelmezés célja, „hogy szentségében részesüljünk” (10. vers), és jellemünkben hasonlónak váljunk az Ő jelleméhez.

A fegyelmezés lehet javító vagy gyógyító szándékú. Lehet, hogy Isten valamilyen bűnös magatartást vagy cselekedetet akar bennünk javítani, vagy orvosolni jellemünk hiányosságait. Bármelyik is legyen, a mi mennyei Atyánk irányítja szeretetben és nem haraggal. Jézus már elszenvedte Isten haragját, így minden csapás, amely bennünket ér, azért támad, mert Isten szeret bennünket, és az a szándéka, hogy Fia hasonlatosságára formáljon bennünket.

Samuel Bolton ezt mondta:

„Istent minden népe felé irányuló cselekedetében szeretettel teli gondolatok vezérlik. A szeretet a kiindulópontja minden velünk való törődésének (bár lehet, hogy az okot egy bűn szolgáltatta), a velünk való törődés módszerének, és a velünk való törődés céljának. Mindenben mindig tekintettel van arra, ami itt, földi életünkben javunkat szolgálja, hogy részesei legyünk az Ő dicsőségének.”

Nehéz számunkra, hogy meglássuk Isten szeretetét az élet csapásai és szívfájdalmi között, mert kitartóan ragaszkodunk a gondolathoz, csakúgy, mint a világ, hogy a boldogság a legnagyobb jó. Így hajlamosak vagyunk minden körülményünket aszerint értékelni, hogy eredményez-e számunkra boldogságot vagy sem. A szentség, mindazonáltal, sokkal nagyobb jó, így Isten úgy szervezi és vezényli a körülményeinket, hogy azok szentséget eredményezzenek a boldogság előtt. Istent sokkal jobban érdekli az örökkévaló, mint a jelenvaló jólétünk, és jobban izgatja lelki, mint testi jólétünk. Tehát minden megpróbáltatás és nehézség, minden szívfájdalom, csalódás és megaláztatás az Ő szertető kezéből származik, hogy részesei lehessünk szentségének.

John Newton *Imádságra kereszt a válasza* című himnuszában fogalmazta meg Istennek megpróbáltatásokban és szenvedésekben megnyilvánuló szándékát:

*„Kértem Isten, engedje, hogy növekedhessek
Hitben, szeretetben és kegyelemben,
Hogy szabadításában jobban gyönyörködhessek,
És orcáját keressem őszintén.*

*Ő volt, ki megtanított imádkozni;
És tudom, imámra mindig Ő felelt;
De mindezt úgy volt kénytelen megtenni,
Hogy csaknem keserűségbe kergetett.*

*Reméltem, hogy egy alkalmas időben,
A kéréseimre végre megfelel,
S szeretete készítő erejével
Megfűkezi bűnömet, s megpihentet.*

*Ehelyett azt engedte megéreznem,
Hogy szívem tengernyi gonoszságot rejt,
S hagyta, a pokol erői dühödten
Minden ízében gyötörjék lelkemet.*

*Igen, úgy tűnt, hogy Ő saját kezűleg
Súlyosbította keserűségemet,
Áthúzta valamennyi szép tervemet,
Megalázott, s hervasztotta ékességemet.*

*Uram, miért? Kiáltottam reszketve;
Halálba üldözöd ezt a kis férget?
Íme, ez az út, az Úr ezt felelte,
Így kaphatsz tőlem kegyelmet és hitet.*

*A belső harcok azért szükségesek,
Énedtől s a büszkeségtől mentsenek,
Megtörjék a földi öröm-tervedet,
Hogy mindezt ezután énbennem keressed.”*

De nem elég közvetlenül Isten hatalmas kezét látni megpróbáltatásaink mögött, sem pedig a gyermekeit fegyelmező szerető Atya kezét. Olyan sok éven keresztül olvastam a mindenható Istenről szóló tanítást a Szentírásban, hogy ösztönösen minden körülmény mögött az Ő kezét látom. És be kell vallanom, elérkeztem egy olyan pontra, hogy vonakodva bár, de beláttam, minden nehézség Isten fegyelmező eszköze javító vagy gyógyító szándékkal. A bökkenő akkor jön, amikor *alá kell rendelni magunkat*. Néha ellenálunk. De ha igénybe akarjuk venni Isten kegyelmét, először alá kell rendelnünk magunkat az Ő kezének, amely a szenvedést előidézte.

Isten csak az *alázatosoknak* ad kegyelmet, azoknak, akik nemcsak más emberek felé alázatosak, hanem alázatosak és engedelmesek az Ő hatalmas keze alatt. John Lillie nagyon jól megfogalmazta ezt a gondolatot, amikor azt mondta: „Alázzátok meg tehát magatokat, csendes, békétűrő megadással, bármilyen megaláztatást is bocsátott rátok [Isten keze]. Mert ez most a te megpróbáltatásod ideje, és ha a szülő pálcája gyermeki lelkülettel találkozik, akkor biztosan eljön a gyógyulás és az öröm ideje is.” Azután dr. Lillie még hozzátesz egy biztató szót: „Vigyázz, hogy ne akadályozd Isten kegyelmes céljait, mert elveszítheted a szenvedésből származó áldásokat. Inkább váljon neked is céloddá.”

Az első feleségem halála után egyik barátom együtt érző levelet küldött nekem a következő verssel, nyilvánvalóan egy ősrégi himnuszról, amelyet betettem a jegyzetfüzetembe, hogy gyakran elgondolkodjam rajta imádság közben:

*„Uram, én kész vagyok,
Hogy elfogadjam, bármit adsz,
Nélkülözöm, amit visszavonsz tőlem,
Elengedjem, amit rám mérsz
Az legyenek, akinek Te látni akarsz.”*

Erre a lelkültre van szükségünk, ha meg akarjuk alázni magunkat Isten hatalmas keze alatt, és elnyerni a kegyelmet, amelyet megígért, hogy nekünk ad.

De van még egy sokkal lényegesebb eleme az Isten keze alatt való megalázkodásnak. Nemcsak alá kell magunkat rendelnünk, hanem hittel kell ezt cselekednünk, hogy Ő fel fog emelni, amikor itt lesz az ideje. Akkor lesz itt az ideje, ha a megpróbáltatás elérte a célját. Ahogy Jeremiás próféta mondta: „Mert nem vet el örökre az Úr. Még ha megszomorít is, irgalmaz, mert nagyon szeret.” (JSir 3,31–32) Isten egy perccel sem hagyja tovább rajtunk súlyos kezét megpróbáltatásokkal, mint ami szükséges célja eléréséhez: „mert nem szíve szerint alázza és szomorítja meg az embereket” (33. vers).

A megalázkodás Isten keze alatt mindig felmagasztalást eredményez. Néha ez azt jelenti, hogy Isten elveszi a nyomorúságot, amellyel meglátogatott minket, és helyreállítja a békés körülményeket, sőt lehet, hogy még kedvezőbb körülményeket, mint korábban. Ez történt Jób esetében: „Az Úr pedig jobban megáldotta Jóbot azután, mint azelőtt.” (Jób 42,12) Máskor, bár nem változtatja meg körülményeinket, mint például egy szeretett személy halála esetén, de elviszi a gyász súlyát és fájalmát. Ez történt Pál tövisének esetében. Kegyelmet kapott, hogy elfogadja a tövisét.

Hogyan juthatunk hozzá ilyen hithez, amikor gyakran úgy tűnik nekünk, Isten elfelejtett minket? A választ az 1Pt 5,7 adja meg: „Minden gondotokat öreá vessétek, mert neki gondja van reátok.” *Istennek gondja van rád.* Még akkor is, ha fenyít téged, gondja van rád. Ahogy már korábban láttuk, a fegyelmezés törődésének a jele. De az Ő törődése túlmeleg a szükségszerű fegyelmezésen. Még ha fegyelmez is, osztozik a fájdalomban. Ézsaiás Isten érzéseit Izráel felé a következőképpen írta le: „Minden szenvedésüket Ő is szenvedte” (Ézs 63,9 – Károli-fordítás). Ugyanez mondható el irántad való érzéséről is. Minden szenvedésedet Ő is szenvedti.

Mivel Isten törődik veled, ezért minden gondodat Rá vetheted. Ne cseréld fel az igevers gondolatait. Nem azt mondja a szöveg, hogy „ha ráveted gondjaidat, gondod viseli” Isten törődése nem függvénye a mi hitünknek vagy a képességünknek, amellyel rávetjük gondjainkat; hanem mivel Ő neki gondja van ránk, rávethetjük minden gondunkat.

Még ezen a ponton is szükségünk van a Szentlélek segítségére, hogy ezt meg tudjuk tenni. Bármennyire is tele van ez az igevers számunkra biztatással, igazsága néha nem ér el a szívünkig. Ezért kegyelemért kell imádkoznunk, hogy meg tudjuk alázni magunkat Isten hatalmas keze alatt, és kegyelemért, hogy elhiggyük, Ő tényleg törődik velünk. Néha ahhoz az apához hasonlóan kell imádkoznunk, aki Jézushoz jött, és kérte, hogy gyógyítsa meg a fiát. Amikor Jézus ezt mondta neki „minden lehetséges annak, aki hisz”, az apa felkiáltott: „hiszek, segíts a hitetlenségemen!” (Mk 9,23–24)

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Pállné Kiss Melinda
Szászludvég

Magány: összeomlás vagy újrakezdés?

Alapige: 1Királyok 19

Hivatalosan Mária volt a neve. Kezdetben az utcabeliek kedves kis Marikája volt: pöttöm kis copfos ragyogás. Miután Marivá cseperedett, eljött az az idő is, amikor – micsoda évek! – „Marikám drágám”-má érett, férje rajongásától körülvéve. Közben volt ő persze jó néhányszor „Mari, te!” is, sőt akár „mit képzelsz magad, Mária?!” is, de mindez csak egy alig észrevehető szarkalábat csent oda a szemé alá, s azt is csak túl a harmincötön. Közben a gyerekek már gimnáziumba jártak, s Mária csak azon csodálkozott, mikor telt el ennyi idő? Hisz ő nem vette észre, orvos nem mutatta, s amikor egy nagytakarításkor kíváncsiságból felpróbálta a tízéves érettségi találkozóra készült s azóta rég félretett ruhát, az még most is jól állt rajta. (Kapott is másnap a férjétől egy csokor rózsát. Honnan szerezhetette? Pedig már november volt.) Azért telt a Mária nyara is. Nem érezte még, hogy jön az ősz, és csak közvetett bizonyítékok utaltak arra, hogy bizony nyár derekán túl van már ő is: érettségiző osztályba lépett a lánya, s ő nagy nehezen barátkozgatni kezdett a gondolattal, hogy ezek szerint akkor ő most negyven plusz. Pedig a nyár még csak most tombolt igazán.

Az első döbbenet ez ügyben az autóbusszon érte. Egy harmincas évei közepén járó férfi, aki eddig kínos előzékenységgel adta át neki ülőhelyét, a szabadkozó asszonynak így talált érvelni: de hiszen ön az idősebb. Mária szerette volna pofon vágni a szerencsétlent, de sikerült erőt vennie feltoluló könnyein, egy mosolyt is arcára tudott erőltetni s egy grófnő leereszkedő modorával kegyeskedett szólni: köszönöm, gyermekem. Kiütéses győzelem volt, de Máriához aznap nem lehetett szólni a munkahelyen, s aki megpróbálta élcelődéssel szóra bírni, az nagyon megbánta.

Eltelt még néhány év, a három gyerek felnőtt, családot alapított, s Máriát egyre több fiatal szólította Marika nénié. Már nem is fájt. Belülről is felnőtt hozzá. S amikor alig ötvenkét évesen nagymama lett, bánta is ő, hogy már többen nénezik, mint ahányan tegeznek.

Aztán egy hajnalon – november volt akkor is – leszakadt az ég.

Azon éjjel fagyott odakint. A hajnali hidegben jégfoltra szaladt egy autó, megpördült, és telibe kapta az útszélén munkába siető férjét. Az ütés elröpítette a gyalogost, s az fejjel előre nekizuhant egy fának. Mire a zuhanó test földet ért, Mária már özvegy Kovácsné volt, rövidebb idő alatt, mint ahogy ezt elmesélem. Mária az első döbbenetben ordítva zokogott, de a temetést már néma méltósággal tudta végigcsinálni. Azt is erősen viselte, hogy jöjjenek a rokonok: őszintén együtt érző lelkek és lelketlen haszonlesők vegyesen, önjelölt vigasztalók és gondosan begyakorolt koreográfia szerint látványosan szenvedők egyaránt. A temetés utáni nagy rendrakást követően ezek aztán szere-rendre elmaradoztak, s Mária kezdett igazán egyedül maradni. A gyerekek is visszautaztak városra családostul, s majd csak jövő hétvégén jöhetnek újra. A testi fáradtságon kívül Mária lelkileg is mélységesen megfáradt, s mikor este kezébe került a régi

fényképalbum, úgy kitört belőle a sírás, hogy elaludni is csak hajnal felé tudott. A képek felidéztek benne eddigi életrészeket: látta magát Marikaként a szomszéd néni tornácán az öreg macskával – ezt a képet hosszan nézegette: szeretett volna visszame- nekülni a gyermekkor védettségébe. Látta magát Mariként a gimnazista egyenruhában – ehhez a képhez nem volt kedve, gyorsan továbblapozott. Viszontlátta egykori önmagát huszonevesen, könnyű nyári ruhában – pillanatnyi büszkeség töltötte el. Aztán az eskü- vői képek a társsal, aki már nincs többé. Aztán az első igazán családi kép: ölében az első gyermekkel s maga mellett az édesapává érett férjjel, aki, jaj, nincs többé. Ekkor már alig látott a könnyektől. Gyorsan végigpörgette az album hátralevő részét, de az utolsó képeket nem akarta látni. Tudta, mit ábrázolnak: a baleseti helyszínt, a temetés mozzanatait, a megkoszorúzott sírt. Istenem, mennyi virág, de alattuk a férje sírhantja van, s e percben elemi erővel tört rá a pánik: Istenem, mi lesz velem? Egyedül maradtam, s nem voltam felkészülve a magányra. S mielőtt még jóval éjjel után sikerült volna álomba sírnia magát, csupa rémület volt minden gondolata. Ki rendezi ezt, ki intézi azt, ki oldja meg amazt. Ki fogja befejezni a megkezdett házépítést? Ki rakja be a frissen felvágott fát a hó elől? Mert mindjárt itt a hó, most hideg van és köd van és nagyon sötét és hosszú lesz a tél. Legjobb lenne az esztendővel együtt elmúlni. Istenen kívül úgyszincs már mással számvetése. Illés ült így valamikor: egyedül maradtam és nagy búsulásom van. Elég már, ó, Uram! Vedd vissza lelkemet, mert én sem vagyok jobb elődeimnél. Csak egy rekettyebokorny magányt engedj még nekem, csak egy szunnya- dásnyi csendet adj, s engeddd remélnem, hogy nem kell többé felébredni...

Itt most szóljunk rá Máriára és kérdezzük meg: biztos, hogy ezt akarod? Mielőtt így döntöttél, megkérdezted-e Istent, hogy Ő mit akar veled? Csak ennyire tartod képesnek Őt? Várj egy kissé és meglátod, hogy Ő nem ezt akarja. Jobbat tartogat neked. Neki soha nem az a célja, hogy összeomolva lássa az embert. Illést is megszólítja, felrázza, megerősíti, elindítja egy cél felé és segíti, hogy meg is érkezhessen. Lássuk hát Illés történetéből, mit üzen Isten a mi Máriáknak.

Illésnek nyomós oka volt az összeomlásra. Isten hűségese prófétájaként nyíltan ki- mondta: az országot a vezetés döntötte romlásba. Akháb király és főleg Jézabel királyné súlyosan vétett Isten parancsolata ellen. Nemcsak folytatta királyi elődje vétkeit, de oltárt emelt Baálnak és szobrot épített Aserának, s mindezekkel jobban ingerelte az Urat, mint Izráel valamennyi királya öelötte (1Kir 16,30–33). Illés ezt nem hagyhatta szó nélkül. Nevén nevezte a bűnt és megnevezte a bűnöst: te vagy Izráel megrontója, mert elhagyta az Urat és a Baálokat követe (1Kir 18,16 skk.) és nyíltan kimondta: az éhínséget okozó szárazságot az istentelenné vált rendszer bűneinek méltó büntetéseként szenvedti az ország. Istenítéletet kért, s a Kármel hegyén egyedül is késznek mutatkozott szembeszállni 450 hamis prófétával, kik végül mind halállal lakoltak. Istennek eme kö- nyörtelen harcosa maga sem számíthatott könyörületre, ezek után a Baál párti Jézabel királyné halálra kerestette őt (1Kir 19,2). Illés tehát menekülőre fogta a dolgot, a júdeai Beersebába ment, ahol Akhábnak már nem volt fennhatósága és végül teljesen magába roskadva rogyott le egy rekettyebokor alá a pusztában. Teljesen egyedül maradt, Kármel-hegyi győzelme csak további életveszélyt hozott neki s most úgy érezte: a Baál- kultusz elleni küzdelemben ő sem ért el többet elődeinél. A kimerült és mindenki által magára hagyott próféta kétségbe esett, feladta a küzdelmet és szeretett volna inkább meghalni.

Krízishelyzet, kilátástalanság, menekülés, magányosság, majd összeomlás és halál- vágy. Rádkérdez az Írás: neked is ez a célod? Feladtad, mert felőrlődtél, megfáradt ma- gányos nagy harcosként kiégtél és már az életből is kimenekülnél? Akkor Isten ráéb- reszt: nem lehet örökké menekülni, nem szabad az életből kimenekülni, mert nem lehet

Isten elől elmenekülni. De lehet és kell az élethez visszamenekülni, szabad belemenekülni a rád váró feladatokba, érdemes a magányt okosan megélve Istenhez menekülni, mert csak így lehet megmenekülni.

Miközben Illés a bokor tövében aludt, egy angyal érintésére ébredt: kelj fel, egyél! Étel és ital volt mellette. Evés után visszafeküdt aludni, de az angyal másodszor is felrázta: kelj fel, egyél, mert erőd felett való út vár rád!

El tudom képzelni, hogy Máriával együtt te is úgy érzed: már az is rég erőd feletti, ami eddig esett meg veled. De miközben a halálvágy vesz erőt rajtad, halld meg az angyal szavát: kelj fel. Vagyis ébredj fel, állj lábra, légy tettekre kész, mint a kipihent ember. Légy újra tetterős és maradj józan, ne álmodozz, ne csak önmagadba bambulj és lásd meg, hogy elérhető távolságba, sőt karnyújtásnyi közelségbe jött hozzád az élet lehetőség. Nem te tetted élhetővé a magad számára az életet, neked ahhoz sem erőd, sem akaratom nem volt. Tehetetlen és öntudatlan voltál. Hogy a pogácsa és a friss víz ott van melletted, az nem a te érdemed. Valaki odatette melléd és megkínált veled. Isten küldte, akkor is, ha nem szárnyas angyal, de a szomszédasszony hozta el neked. Az angyalok néha kötényt viselnek. Számodra teljesíthetetlen feladatnak tűnt maga a pusztaság is – Isten valaki által tudtoddan kívül és érdemed nélkül kenyéret és vizet biztosít számodra. Nem terít ünnepi asztalt, de ellát a legszükségesebbekkel, hogy élhess. S ha te még nem vagy kész az életre, angyalát másodszor is elküldi hozzád, hogy immár akarj élni is. Csak akkor távozik el az angyal, amikor már te is menetkész vagy, mint Illés, aki hallotta a szót és indult. Tartzuk ezt észben. És neked már hirdettek olyan örömeztetést is, amilyent Illés akkor még nem hallhatott. Te már hallottad, hogy nemcsak kenyér és víz adatik annak, akinek földi életét Isten meg akarja tartani, de van olyan kenyér és olyan bor, amely által Isten megtarthat téged az örök életre is. És azt is tudod: veszel erőt, minekutána a Szentlélek eljő reád és tanú leszel. Tudd ezt erősen, és ne add fel.

Illés megerősödött a csodálatos vendégségtől. Annak az ételnek az erejével negyvennapos útra indult, és a Hóreb hegyéhez érkezett. Csak akkor látta: Istenhez érkezett meg. – Negyven napig böjtölt Mózes is Isten előtt (2Móz 34,28), megkísértése előtt negyven napig böjtölt Jézus is a nyilvánosság elé készülve (Mt 4,1–11). Nagy dolgok tudnak történni negyven nap alatt. Engedd te is, hogy nagy dolgot vigyen véghez bened Isten. Életed legsötétebb hat hetében indulj el te is Istened felé. Engedd, hogy megszólítson. Felelj, ha ébresztget. Fogadd el az éltető ajándékot. Válaszolj, ha azt kérdezi, mit csinálsz itt. Magányodat használd fel a Vele való beszélgetésre: ezt hívják imádságnak. S a magány akkor már nem ural téged, mert hasznos mederbe terelte Az, aki életednek valódi Ura. Hogyan?

Illés a Hórebben a vihar után halk és szelíd hangon Istent hallotta szólni. Az isteni hang kizökkentette őt az önmagába fordulásból (*nekem* van a legnagyobb búsulásom, *én* maradtam egyedül, *engem* keresnek halálra) és egy új feladat felé fordította. Megparancsolta neki, hogy menjen Damaszkuszba, kenjen fel valakit királlyá, majd másvalakit kenjen királlyá Izráelben, s végül egyvalakit kenjen prófétává önmaga után. Minderre hétezer várnak.

Micsoda kilátások! Új uralkodója lesz Szíriának, s e dologban Illésnek is része lesz. Új király fog támadni Izráelben, s a dologban Illés keze is benne lesz. Nem ér véget a prófétaság intézménye sem az országban, lesz még próféta az Illés utáni nemzedék számára is. És bár kard tart háromszoros ítéletet a nép felett, megmarad a nép között mindenki, aki nem hódolt be Baálnak. Nem lesz egyedül többé, mert ha szétszórtan is, de hétezer ember vallotta Úrnak Istent. Micsoda szórvány, micsoda vetőmag! És nem csak vetőmag-emberek élnek még az országban, akikkel talán még élhetővé tehető a jövő, de Isten sem hagyta el őt, mindvégig vele volt, megőrizte a magány rettenetében,

képesnek nyilvánította oly dologra, amely erőn felülinek tűnt. Végül új feladatot bízott rá, amely messze túlmutat Illés életének földi keretein: jövő generációkra lesz hatással. Pedig nem is olyan rég Illés még halni indult. De mert hajlandó volt Isten szavára hallgatni, elindulhatott egy új cél felé.

Ez az esélye minden Máriának. Magányában merjen elindulni Isten felé, s Isten útmutatása szerint járva megérkezhetik emberek közé. Lehet, hogy akkorra már majdnem mindenki Mari néninek szólítja – de belül újra fiatal, mert az élete megérkezett valahova. A magányosságból a közösségbe, távolságtartó emberektől Isten közelségébe, s megérez valamit szívében az örök élet kezdetéből. Hát nem volt könnyű az út, tudom, kétszer is végighordozott Isten a pusztán, míg végre te is menni akartál, többször is odaállította melléd egyik-másik angyalát, míg végre te is lábra álltál. Adj hálát érte, mert most megérkeztél valahová, ahol csodák várnak még reád. Isten hozott a gyülekezet közösségébe, Mária. Ámen.

Esketési igehirdetés

Pázmány Attila

Tamáshida

Lesznek egy testté

Alapige: 1Mózes 2,24

Ismerős igeverset hallottunk a Bibliából, gyakran szokták esketések alapigéjeként felolvasni. És nem hiába: benne van a házasság lényege röviden összefoglalva. Az ige szerint a házasság a férfiú és az ő feleségének egy testté válása. Sokatmondó a Bibliának ez a kifejezése: „egy testté”. Vizsgáljuk meg, hogy a mai igéből mit fogtok magatokkal vinni a házasságba.

Az, hogy „lesznek egy testté”, mindenekelőtt azt jelenti, hogy eggyé lesztek. Beteljesül az az ige, hogy *legyetek egyértelműek* (1Pt 3,8), ami a teljes eggyé létel alapja. Ha például, kedves vőlegény testvérem, eddig saját akaratod volt külön, és hasonlóképpen neked is, kedves menyasszony, személyesen saját akaratod volt, akkor ezután a két akarat helyett most egy akarat lesz. Nem arról van szó, hogy a vőlegénynek el kell fogadnia a menyasszony akaratát ahhoz, hogy egy akaratotok maradjon, és fordítva, a menyasszonynak sem kell elfogadnia a vőlegény akaratát. Mind a két akaratnak meg kell semmisülnie, hogy átadják a helyüket egy közös akaratnak. Ez az eggyé létel a halállal kezdődik. A vőlegény és a menyasszony halála egy új élet kezdetét jelenti, mégpedig annak **az embernek** az élete, amelyet Isten férfiúvá és asszonnyá teremtett (1Móz 1,27).

Tegyük fel, hogy nem vállaltátok ezt a halált. A vőlegény ragaszkodik a maga akaratához, és a menyasszony is ragaszkodik a maga akaratához. Akkor szoktak a nagy veszekedések és a családi botrányok keletkezni. Csak Isten tudja, hány házasság végződött válással azért, mert a férj vagy a feleség csak a maga akaratához, ízléséhez, véleményéhez ragaszkodott.

A fentiekből kiderül, hogy a férj nem kényszerítheti a feleségét, hogy adja fel a személyiségét, vagy fordítva, nem arról van szó, hogy az asszony uralkodhat az ő férjén. Mind a ketten halálba kell hogy adják önmagukat egyéni, egyszemélyes, önző törekvéseiket. Ha mind a ketten feladják az akaratukat: hogy lesz egy közös akarat abból, amikor az a cél, hogy ne maradjon meg egyik önző akarat sem? Hadd éljek egy hason-

lattal. Amikor azt mondja az ige, hogy magatokért bosszút ne álljatok, akkor nem arra szólít fel, hogy adjátok fel a haragotokat és maradjatok a semmivel, hanem arról van szó, hogy adjátok fel, és adjatok helyet **ama** haragnak (Róm 12,19), amellyel Isten ítélkezik a mi cselekedeteink felett. Hasonlóképpen nem arra szólít fel, hogy adjátok fel az akaratotokat, és maradjatok a semmivel, hanem adjátok fel, és adjatok helyet **annak** az akaratnak, amelyikért úgy imádkozunk, hogy *legyen meg a te akaratod* (Mt 6,10).

Összefoglalva: a vőlegény és a menyasszony akkor házasodhatnak össze, a férj és a feleség akkor élhetnek házasságban, ha előbb meghalnak önmaguknak, amit a Biblia úgy fogalmaz meg *ha vele együtt meghaltunk* (2Tim 2,11), vagy az énekünk azt mondja: *ha meghaltunk Úr Jézussal...* (MRÉ 261,12) A házasság célja nem a ti halálotok, hanem hogy helyet adjatok Jézusnak a ti önző akaratotok halála által. Azt is mondhatnánk, hogy ennek az ígének, amit felolvastam számotokra – lesznek egy testté – a beteljesedése Jézus. Úgy látszik, a házasság célja maga Krisztus. Két fiatal azért házasodik össze, hogy helyet adjanak Jézusnak. A házasságban Isten tud minket a legjobban megszentelni.

Ennek a testnek aztán különböző tagjai vannak. Minden tagnak meg van a maga szerepe. Például tudjuk, hogy nem ugyanaz a szerepe van a szemnek, mint a fülnek. Ebben a házasságban is, amit a Biblia egy testnek nevez, meg van a maga szerepe a férjnek, és meg van a maga szerepe a feleségnek is. A világot – benne a földet – magának teremtette Isten. A világ tehát Istentől van, és reá néz vissza. Az embert a föld porából alkotta Isten. A férfiú tehát a földből van, és arra tekint vissza. Mai szóval élve: a férfiú a társadalomban való közszolgálatra hivatott. Az asszonyt a férfiúból alkotta Isten. A feleség tehát az emberből vétetett, és arra tekint vissza. Mai szóval élve a társadalomban való szereplés helyett az ő férje számára rendeltetett (1Móz 2,7.18–23).

A férj vagy a feleség hivatását ennek alapján így határozza meg a Biblia: a férj feje az Isten, és a férj engedelmeskedni tartozik az ő fejének, Istennek. A férj viszont feje az ő feleségének, aki engedelmeskedni tartozik az ő férjének, **mint az Úrnak** (Ef 5,22). A férj szeresse az ő feleségét, az pedig félje (tisztelje) az ő férjét (Ef 5,33). Kedves vőlegény! A vezetés, a gondoskodás és a felelősség vállalásával bízott meg Isten. Kedves menyasszony! Arra hívott el Isten, hogy szelíd és csendes lélekkel ékesítsd magadat, *mert így ékesítették magokat hajdan ama szent asszonyok is, akik Istenben reménykedtek, engedelmeskedvén az ő férjöknek* (1Pt 3,5).

Hol van itt szó szerelemről, a házasságban való kiteljesedésről, a házastárs melletti boldogságról, és lehetne folytatni azzal, amiért minden fiatal pár házasságot köt. Akármilyen meglepő, a házasságban nem ez az elsődleges. A házasságban az első hely Istené. Ismerjük a házi áldást: hol Isten, ott szükség nincsen. Hol Isten, ott nem hiányzik a boldogság, a szerelem, a házasságban való kiteljesedés. A házasság célja mégsem az, hogy boldogok, szerelmesek vagy kiteljesedettek legyünk, hanem a házasságnak az a célja, ahogy már volt szó róla, hogy helyet adjon Jézusnak. A házasságot a maga számára alkotta Isten: Ő általa, Őreá nézve teremtett minden, így a házasság is. Azért közülünk senki sem házasodik magának, hanem, az aki házasságot köt, az Úrnak házasodik (Róm 14,7–8). Azért lesznek ketten egy testté, hogy az Úréi legyenek. Ti is mindennap erre törekedjétek. Ámen.

Temetési igehirdetés

Tőkés Ferenc

Kendilóna

Isten nem emberi ésszel gondolkodik

Alapige: Ézsaiás 55,8–11

Ebben az esztendőben, sajnos, a harmadik alkalommal állunk koporsó mellett. Együtt sírunk a sírókkal. Ma ismét utolsó útjára kell kísérnünk egy szeretett testvérünket, gyülekezetünk egyik presbiterét.

Mindannyian megriadva vettük tudomásul a hírt, hogy L. Á. testvérünk nincs többé, eltávozott az élők sorából. Ő, aki pár hónappal ezelőtt még ott volt a templomban, akinek pár héttel ezelőtt még ott volt a mosoly, a derű az arcán, már nincs többé. Pár héttel ezelőtt, amikor erre jártam, még segített feleségének a házi munkában, még tudott mozogni, még megvolt a jókedve, és íme, most koporsóban nyugszik.

Íme, testvéreim, egy emberi élet földi útjának a végéhez érkezett. Ez az út valamikor 1923-ban indult Visában, és most, 82 boldog esztendő után fejeződött be. Ha visszatekintünk rá, elmondhatjuk, hogy nem volt küzdelemmentes, hanem tele volt nehézségekkel, fáradozásokkal, megpróbáltatásokkal. 1947-ben, azaz 58 esztendővel ezelőtt hitvestársával családot alapítottak. Együtt, közös erővel láttak neki a nagybetűs életnek és közösen vállalták a terheket, a feladatokat. Házasságukat Isten két gyermekkel áldotta meg. Több, mint egy fél évszázaddal ezelőtt a család ide, Lónára költözött. Hitvestársával ketten fáradságot nem ismerve, kétkezi munkával nekiláttak egy boldogabb jövő építésének, kényelmesebb körülmények megteremtésének. Ketten, közös erővel, Istenben bízva építették meg otthonukat.

L. Á. testvérünk egész életén keresztül családja, hitvestársa, gyermekei, unokái boldogulásáért fáradozott. 17 esztendőn keresztül vállalta a családjáért a sok fáradságot, yagolglást, hetente többször is Szamosújvártól–Kolozsvárig vagy Déstől–Kolozsvárig, azért, hogy legyen mit az asztalra tenni.

Testvérünk nemcsak családjáért fáradozott, hanem gyülekezetéért is. Másfél évtizedig volt presbiter e kicsiny közösségnek. Jóindulatával, Isten és ember iránti szeretetével szolgálta ezt a közösséget, engedelmeskedve Krisztusának, Megváltójának. Ritkán hiányzott a templomból. Mindig érdekelte a közösség, a falu ügye, a gyülekezeti tagok élete.

Hirtelen távozott közülünk. Amikor erőt vett rajta a betegség, fájdalommal vettük tudomásul, hogy napról napra gyengébb, hogy tehetetlenül fekszik és szenved, míg végül Isten magához szólította.

Ebben a fájdalmas pillanatban, e ravatal mellett kérdések fogalmazódnak meg bennünk. Mít ér az emberi élet? Mi értelme van a sok fáradságnak, küzdelemnek? Van-e értelme a becületnek, a jóindulatnak, hiszen e koporsón kívül semmit sem vihet magával az ember? Úgy érezzük, hogy valami végérvényesen kiszakadt a szívünkéből, hiszen elvesztettünk egy tevékeny presbitert, jó barátot, szomszédot, rokont, nagyapát, édesapát, hitvestársat. Érezni fogjuk a hiányát, Ti is, szerettei, akik most könnyeket hullatnak, és mi is, a gyülekezet, hiszen szegényebb lett az ő halálával a mi kicsinyke református közösségünk.

Ezek a mi emberi gondolataink. Ha csak ezekre hallgatnánk, még sötétebb és fájdalmasabb lenne a mi gyászunk. De hallgassuk meg Isten gondolatait is, mert Isten ezek által vigasztal meg bennünket.

Ő arról biztosít minket, hogy itt nincs vége az életnek. Az Úr Jézus Krisztus feltámadt a halálból és ezzel megelőlegezte a mi feltámadásunkat. Mi, gyarló emberek, ezzel szemben azt gondoljuk, hogy a halál egy nagy fekete pontot tesz életünk végére. Isten gondolata viszont az, hogy a halál egy vonalka, tehát van folytatás. A halál átmenetel innen az örök életre.

Azt mondja Isten ebben az igében, hogy nemcsak gondolataink, hanem útjaink is különböznek. Másak Isten útjai, mint a mieink. A mi utunk saját gondolkodásunk szerint a születéssel kezdődik és a halállal fejeződik be. Pedig Isten felénk vezető útja már a születésünk előtt elindult. Ő már az anyaméhben ismert minket. A mi földi utunk folyamán Isten sokszor megszólít bennünket. Van, amikor figyelmeztet, van, amikor kézen fog és kivezet bennünket a nyomorúságból. Ő mindig velünk van.

Akkor telik meg tartalommal és értelemmel a mi életünk, amikor utunk folyamán meghalljuk az Ő beszédét, amely olyan, mint az eső és a hó, megtermékenyíti, gyümölcsözővé teszi életünk földjét. Így van értelme a szeretetnek, a hűségnek, a becsületességnek, az áldozatos munkának, a jóindulatnak, az egész emberi életnek, mert Isten gondolatai szerint eljön majd az a nap, amikor mindenki megjutalmaztatik, a szerint, amit e testben cselekedett.

Isten Igéje öntözte meg L. Á. testvérünk életét is, ezért volt szeretetteljes, jóindulatú, hűséges, áldozatvállaló az ő földi léte. Adjunk mindannyian halát Istennek az ő életének sok áldásáért és életünk folyamán kövessük az ő példáját. Őrizzük tisztelettel és szeretettel az ő emlékét és búcsúzzunk a boldog feltámadás reményében. Ámen.

Igehirdetés halottak napjára

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Ami megmarad...

Alapige: Ézsaiás 40,8

Bibliaolvasás: Zsoltárok 90,1–12

Gondolkoztunk-e már azon, milyen különös a reformáció és a halottak napjának egymásmellettsége? A halottak napja arról beszél, ami elmúlik: a megszáradó fűről, az elhervadó virágról, az elenyésző emberi életről, gyászról és elválásról, emberi életfonalak megszakadásáról, temetésről, sírhantról, az emberi élet földi végállomásáról.

Milyen jó, hogy nem csak halottak napja van. Milyen jó, hogy nem csak a sírhantig lehet eljutnunk. Akkor is, ha úgy tűnik, milyen kegyes, szép elégtétel halottainkkal szemben, ha november 1-jén tömegesen kivonulunk a temetőbe.

Testvéreim, ne vegyétek tőlem rossz néven, ha nem tudok mit kezdeni a halottak napjával. Nekem ez a nap nem jelent semmit. Lehet, van, aki megbotránkozik ezen. Miért? – kérdezhetné valaki. Az igehirdetőnek nincsenek halottai? Szüleim nem élnek, s mégis azt mondom, nekem nincsenek halottaim. Hogy lehet ez? Mert Jézus azt mondta: aki hisz bennem, ha meghal is, él az. Az én szüleim hittek az élő, feltámadott Krisztusban. Ezért ők nem halottak, hanem élők, mert az Úrnál vannak, a mennyben. Ha nem

hinném ezt, akkor én nem mernék fölállni ide a szószékre, de a lelkészi hivatást sem választottam volna. Akkor nem lenne mit keresnem egy temetésen, azzal a szándékkal, hogy vigasztaljam a gyászolókat. Ha nem hinném azt, hogy nekem élő Krisztusom van, akkor soha nem mernék szólni a feltámadásról.

Most már, gondolom, értitek, miért nem tudok mit kezdeni a halottak napjával. Sok minden egyenesen bosszant, ami ehhez a naphoz kötődik. Például a napilapunkban olvasom az egyik fiatal újságíró halottak napi írását, ahol azt mondja: menjünk ki a temetőbe és gyűjtsünk egy szál gyertyát elhunyt szeretteink lelki üdvéért. Miért bosszantó ez a mondat? Mert azt sugallja, hogy csak akkor fognak üdvözülni elhalt szeretteink, ha mi meggyújtjuk érettük a gyertyát. Emellé még olyan szöveget is fogalmaznak: „az örök világosság fényeskedjék nekik” Kiknek? Elhunyt szeretteink lelkének. Akik hol vannak? A halottak birodalmában, a Seolban, ahogy az Ószövetség fogalmaz? Az örök sötétség rettenetében vannak? Ha így hiszed, hogy ott vannak elhunyt kedveseid, akkor nem marad egyéb tennivalód, csak a gyertyagyújtogatás. Szegény lelkek ők, ha csak ennyi világosság jut nekik. Gondolom, érthető, miről beszélek.

A fiam az előbb említett újságcikkre humorosan azt mondta: „Hadd gyűjtsanak minél több gyertyát, hátha így több lélek fog üdvözülni.” Csak azt nem értem – mondja tovább a fiam –, ha már tavaly is meggyújtották a gyertyát az elhunyt lelkek üdvössége érdekében, akkor a tavalyi gyertyagyújtás nem volt elég ahhoz, hogy üdvözüljenek? Talán csak egy évig tart az a gyertyafény? Újra kell gyújtani?

Testvéreim, remélem, nem veszitek rossz szándékú kötekedésnek mindazt, amit itt mondogatok. Gondolom, érzékeljük, hogy a mi feltámadott Krisztusba vetett hitünk fényében milyen suta, milyen szegényes és olcsó ajánlat ez: „gyűjtsünk egy szál gyertyát elhunyt kedveseink lelki üdvéért”.

No, nem a gyertyagyújtással van a baj, hanem az a ferde hit a tragikus, ami ehhez kötődik, az a bibliaellenes felfogás. Nem azzal van a baj, ha néha kimegyünk a temetőbe. Mi is elmentünk az ősszel édesanyám sírjához, s ott beszéltem a gyerekeknek az ő nagymamájukról, az ő élő hitéről. S nem azért mentünk, hogy a nagymamájuk lelki üdvéért gyűjtsünk egy szál gyertyát, mintegy besegítve ezáltal abba, hogy oszoljon körülötte a halottak birodalmának rettenetes sötétsége.

Nos, miért jó nekünk, reformátusoknak, hogy a halottak napja elé odakerül a reformáció napja? Mert miközben a halottak napja arról beszél, ami elmúlik, a reformáció napja arról szól, ami megmarad. Mi marad meg? Istenünk Igéje, az ő beszéde örökre megmarad. A fű elszárad, a virág elhervad, elhull, az emberi élet elmúlik, de Istenünk beszéde örökre megmarad.

Beszéljünk hát, testvéreim, ennek az igének a fényében egyrészt az elmúlásról, a halálról, másrészt az Isten örök Igéjéről, éltető beszédéről, ami megmarad.

De a halálról mi nem beszélünk szívesen. Tegnap a konfirmándusoktól kérdeztem, beszéljünk-e a halálról, most, halottak napján. Láttátok volna azt a riadalmat, ami rögtön kiült az arcokra! De mégis csak beszélgettünk, aminek végén az egyik fiatalunk azt mondta: most már nem is félek úgy a haláltól, mint eddig.

Vajon, miért félünk a haláltól? Azért, mert sokan nem tudják, mi van a halál után. Mert, ami látható a halál kapcsán, az a viaszsárga, élettelen arc, amitől riadtan menekül sok ember, s nem szívesen tartózkodik a halott közelében. Szívesen végeznék egy fölmérést, megkérdezve: ki volt már egy haldokló közelében úgy, hogy látta is, amikor beállt a halál? Biztos, hogy nem sokan. Miért? Mert az ember fél attól a borzalmas, sejtelmes, idegen pillanattól, amikor a lélek elhagyja ezt a földi porsátrat és továbblép. Hogy hova? Az már egy egészen új téma. Ezzel nagyon kevés ember van tisztában.

Ezért van annyi titokzatosság, félelem és riadalom a halál körül. Pedig a halál olyan valóság, amire egész életünkön át készülünk kell.

Ha valaki azt javasolná például: jertek, beszéljünk a házasságról, lehet, hogy lennének itt is olyanok, akiket ez a téma nem érdekelne. Van, akit nem érint, mert már rég túl van a házasságon, vagy mert nem is akar házasságra lépni, látva, mennyi rossz házasság van a környezetében. De, amikor a halálról van szó, ezt senki ki nem kerülheti. Előbb-utóbb mindenkinél bekövetkezik. Amíg a mások haláláról van szó, egy-egy tévéhíradóban, ilyen-olyan merényletek vagy balesetek kapcsán, az gyakran csak egy tőlünk idegen eseménynek tűnik. Szerencsére egyetlen hozzám tartozót sem érintett az említett tragédia. A sok idegen halott neve semmit sem mond nekünk, amíg nincsenek ismerősök a megnevezettek sorában. A tömeges halál már nem rendít meg. Nem is beszélve arról, hogy a tévéképernyőn már egyre jobban hozzászoktatják a nézőket a legerőszakosabb halálformákhoz is. A színészek pedig megkapják a nagy pénzt a halál-jelenetek lejátszása után. Ezért sokan már nem is veszik olyan komolyan a halált.

De valamit nagyon komolyan kellene vennünk: a saját halálunkat. Egy király udvari bolondja a királyától ajándékba kapott egy szép, cifra csörgős botot jutalmul az embe-
reket megnevettető jó játékáért. A király arra kérte udvari bohócát, ha egy nagyobb bolonddal találkozik valaha az életben, adja tovább annak ezt a botot. Teltek az évek, a király súlyos beteg lett. A bohóc meglátogatta a királyt s megkérdezte: Uram, király, hova indulsz? – Hosszú útra indulok, amelyről nincs visszatérés. – Felkészültél-e erre az útra? – kérdezte a bohóc. A király nemleges választ hallva, a bohóc annak kezébe nyomta a csörgős botot, ezt mondva: Nálad nagyobb bolondot én még nem láttam.

Egy régi ház felirata így szól: „Ez az a hely, ahol csak vendégeskedünk, berendezkedünk és építkezünk. S oda olyan keveset rakunk, ahol majd örökké lakunk.” Hát, ez a baj. Ezért félünk a haláltól. Ezért riadunk meg, ha meghalljuk, hogy megint meghalt valaki az ismerőseink közül. Ha netán még fiatal is volt, és hirtelen ment el, annál inkább megdöbbenünk.

Nemrég meglátogattam egy súlyos rákbeteg embert, aki azzal fogadott: Meg kell halnom. De nehéz meghalni – mondta. Persze, hogy nem könnyű. Senkinek sem könnyű szembenézni saját halálával. Vajon, miért? Mert a halál ellenség. Erről beszél Pál apostol az 1Kor 15-ben. Nagyon reális érzékkel mondja, ő, a hívő ember: a halál ellenség. Az emberi élet utolsó, nagy ellensége. Sok ellensége van az emberi életnek: betegség, öregedés, leépülő életfolyamatok. Persze, ezek mind előjelei a nagy ősellenség, a halál közeledtének. Nem lehet kikozmetikázni a halált, hogy ne legyen olyan riasztó. Ez nem működik, mert a halál – igenis, ellenség!

Mégis, egy másik helyen, a Filippi levélben Pál azt mondja: Nekem... a meghalás nyereség. Tegyük egymás mellé a két szót: *ellenség* és *nyereség*. Mint valami költemény két sorának a vége: tökéletesen rímel. Ellenség – nyereség. Hadd kérdezzek, drága testvérem, nagyon egyszerűen és közérthetően: micsoda neked a halál? Ellenség-e vagy nyereség?

Pál apostolnak azért lehetett végül nyereséggé, mert az életébe megérkezett az a Valaki, aki az ellenségét legyőzte: a feltámadott Jézus Krisztus, akiről ő korábban nem akart tudni. Hallott róla, de valami bolondos prófétának tartotta, egy zavart agyú vallásos rajongónak minősítette, aki felborította a jól beidegződött vallási életrendet. Megérdemelte a büntetését, sőt István vértanú is megérdemelte, hogy halálra kövezzék, mert erről a Jézusról beszélt minduntalan. Csakhogy ez a Saulus, miközben részt vett az első keresztyén vértanú megkövezésénél, azt látta, hogy István nem fél a haláltól, sőt, miközben zuhannak rá a kövek, látja a megnyílt egeket, s az Atya jobbján állni Jézust. Már megint Jézus, ráadásul élőként a mennyben! Itt került legelőször a „Krisztus-tüske”

a Saulus szívébe, s ettől nem tudott többé szabadulni. Akkor döbbsent rá, hogy Jézus Krisztus él, s legyőzte az ő nagy ellenségét is. Így lett számára a halál nyereség.

Testvéreim, nagyon sok haldokló azért fél szembenézni a saját elmúlásával, mert számára a halál még mindig csak ellenség. Érzni, hogy feltartóztathatatlanul közeledik, s mindjárt le fogja győzni. Nincs ereje szembeszállni vele. Már a hangja is töredező, az ágyon is alig tud moccanni, nincs se fizikai, se lelki ereje szembenézni és szembeszállni ezzel az egyre közelebb settenkedő ellenséggel. Ezért fél sok haldokló a halálos ágyon.

Egy hívő orvos, aki hosszú éveken át dolgozott egy kórház intenzív osztályán a haldoklók között, elmondta, hogy egyszer egy művelt levéltári igazgató került a halálos ágyra. Miután az orvos nyíltan közölte vele a diagnózist, hogy visszafordíthatatlan a sorsa, s igyekezett őt felkészíteni a halálra, azt vallotta a beteg az orvosnak: szeretnék még egyszer olyan fiatal lenni, mint ön, tele fiatalos erővel. Akkor újraélném az életemet, de úgy, hogy követném Isten parancsait.

Késő felismerés. Jaj, de hányan ilyen későn döbbsennek reá, nem így kellett volna élni. Mert, aki úgy számol el a halálos ágyán az elmúlt életével, mint Pál apostol: én tudom, kinek hittem – az nem fél a haláltól.

Testvéreim, akik tegnap kint voltak a temetőben, s megálltatok egy-egy sírhantnál, vajon nem villant-e be senkinek az a fájdalmas föl ismerés, hogy késő? Miért is járok én ide a sírokhoz? Miért is hozom én ide a virágot? Kinek hozom én a virágot? Édesapám, édesanyám, a testvérem, a gyermekeim, akit egykor ebbe a sírba helyeztünk, még itt van? Vagy hol van egyáltalán? Ha rádöbbsennék a sírhant mellett, hogy nincs ott a kedvesünk, akkor arra is rádöbbsennék, hogy nincs mit keressünk ott. Bizony, sok olyan sírkő van, amelyre oda lehetne írni: késő. Későn jöttél, későn hoztad a virágot. Tíz, húsz vagy harminc évvel korábban kellett volna több virágot hintsél az életem útjára, mert a síromra már hiába. Most már későn sírsz! Életem idejében kellett volna többször jönnöd, akár sírva is, bocsánatot kérni. Sírni, amiatt, hogy megbántottál.

Idejében kell ezt tenni. Esetleg, ha sírsz, magad fölött kellene sírnod. Ahogy Jézus mondta az őt sirató asszonyoknak, amikor a Golgotára cipelte a súlyos keresztet: Ne rajtam, hanem timagatokon és magzataitokon sírjatok.

Testvéreim, így kellene nekünk az elmúlásra gondolnunk. Arra, hogy elszárad a fű, elhervad a virág. Vajon, mi változtathatja meg ezt a borongós hangulatot? Mi emelhet ki minket az elmúlás fogságából? Mi tehet minket, halálra ítélteteket, az élet reményteljes foglyaivá? Az Isten beszéde, ami örökre megmarad – olvastuk Ézsaiás prófétánál.

De, rögtön felmerül bennünk a kérdés: miből áll Isten beszéde? A teológusok azt mondják, hogy a keresztyénség a kijelentés vallása. Nem az üres ceremóniák, nem az állatáldozatok, hanem a kijelentés vallása. Miért? Mert Isten megszólalt, mégpedig a Biblián keresztül. Sőt, a testté lett Igén keresztül, az élő Jézus Krisztus személyén át. Ma is megszólal és megszólít minket. Előbb engem, miközben az Ige fölé hajolva készülsz az igehirdetésre, hogy utána megszólíthasson téged és soha el ne bújhass a templom sarkába vagy az ujjad mögé, azt mondva: engem még Isten sem talál meg. Ádám és Éva is azt gondolta, hogy el lehet bújni Isten elől. De nem lehet! Káin is azt gondolta: le tudja ráznia magáról a vérvád súlyát. De nem lehet! Mert abban a pillanatban, ahogy Ádám és Éva elkövette a legelső bűnt, Isten rögtön megindult megkeresni őket, s abban a pillanatban, ahogy a második nemzedékben Káin elkövette a testvérgyilkosságot, Isten újra megindult és utánament a bukott és rejtőzködő embernek, a gyilkosnak, és rákérdezett, azaz: megszólalt Isten.

Nem úgy születik a vallás, a hit, hogy a halál közeledtén a remegve nyüszítő ember valahogy megszólítja Istent, hanem úgy, hogy Isten szólít meg téged. Vagy úgy, mint Ádámot és Évát – „hol vagy?“, vagy úgy, mint Káint: – „mit tettél?“, vagy úgy, mint

Jézus által sok embert. Nem vádolva, hanem szeretetteljesen, mint Jézus a samáriai asszonyt, a többszörös paráznát, akit nem támad le rút bűneiért, hanem egyszerűen leleplezi romlott múltját, mert mindent tud róla. Isten úgy szólal meg, hogy nem hagy nyugton, leleplez, sarokba szorít, de utána közel enged magához, minket, engedetlen Ádámokat, gyilkos Káinokat, parázna samáriai asszonyokat, kapzsi, pénzimádó Zákeusokat, nyugtalan, háborgó szívű embereket, veszekedőket és haragvókat, téged és engem, hogy Isten szava egyre nagyobb teret nyerjen benned és bennem és ez megmaradjon. Isten beszéde választ vár, mert nem akar Isten monologizálni.

Isten tehát választ vár. Azért boldogító például a vőlegény számára, ha a menyasszony igent mond, mert mondhatott volna nemet is. Minket Isten Jézus által jegyeseinek tekint, menyasszonyának, s megadja azt a szabadságot neked, hogy mondj igent, vagy akár nemet is. Ha nemet mondasz, akkor magadat veszíted el. Ha igent mondasz, magadnak szerzel örömet, mert Istennek az örök életre eljegyzett gyermeke leszel. Akkor az egész életed új alapokra kerül, olyan fundamentumra, ami nem inog, ami megmarad.

Ez az, ami oly sok emberi elmét és szívet hatalmába kerített már. Például a pogány életvitelű és életérzésű nagy költőfejedelmet, Goethét is pozitívan befolyásolta, hiszen azt mondta: „a keresztyénség magasztosságán és erkölcsi kultúráján, úgy, ahogyan az evangéliumokban fénylik és ragyog, nem fog túljutni az emberi szellem”.

Csatoljuk ide Kálvin egyik mondatát, éppen reformáció ünnepe táján: „Recseghetnek, ropoghatnak a világ eresztékei, egyetlen egy hívő lélek üdvössége meg nem rendül.” Mert az Istennek Jézusban adott szavára épül az üdvösség. Azt mondja Jézus: aki bennem hisz, örök élete van annak. Nem lesz, talán valamikor, hanem abban a pillanatban birtokába jut az örök életnek, amikor hittel megragadja Jézus Krisztust. Ezt pedig senki nem veheti el tőlünk. Hiába az enyészet, a lombhullás, a virághervadás, Jézusban örök megmaradásod lehet neked is. Ámen.

Igehirdetés a 2008-as lelkézszenntelési istentiszteleten

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

Eszményi értékek erdélyi őrei

Alapige: 1Korinthus 4,1–2

Meglepőnek tűnő kérdést indít el bennünk az elhangzott ige: hogy tekintsenek minket az emberek? Sőt, maga a kérdés is kérdést szül: fontos-e, hogy mit mondanak rólunk az emberek?

Azt hiszem, a válaszok nagyon megoszlanak, mert van, aki így szól az apostollal együtt: „Most tehát embereknek akarok a kedvében járni, vagy Istennek? Vagy embereknek igyekszem tetszeni” (Gal 1,10) – és ezzel az apostoli mértékkel így válaszol a mai szolgálattelvő: nekem nem fontos, hogy mit mondanak rólam az emberek, csak az fontos, mit mond rólam az én küldő Uram.

Ezzel szemben mások azt válaszolják: egy nagy közösséget, történetesen az erdélyi magyar reformátusságot képviseljük lelkipásztorokként, presbitereként, egyháztagokként, akkor bizony számít, hogy mit mondanak rólunk mások. Természetesen az élet

nem ilyen egyszerű igen–nem, fontos–nem fontos határozott válasz, hanem sokkal árnyaltabb és sokkal titokzatosabb.

Olyan időben érettségiztem, amikor nem volt előnyös elmondani, hogy valaki teológiára készült. Igaz, a tanárok egy része elfogadta azt a pályaválasztási döntést, volt olyan, aki tudomásul vette, volt, aki nem értett egyet a döntéssel, és voltak, akik csendben mellém álltak. Abban a helyzetben sokáig az az evangéliumi történet volt eligazító és biztató, amikor Jézus kiküldi a hetvenkét tanítványt emberek közötti szolgálatra, mint juhokat a farkasok közé, majd a *sikeresen* visszaérkezett tanítványok boldog büszkeséggel jelentik: „még az ördögök is engedelmessé válnak nekünk a te nevedre!” (Lk 10,17) Jézus a szolgálattal, sáfársággal megbízó gazda ezt a *sikertörténetet* így értékeli ki: „annak örüljétek, hogy nevetek fel van írva a mennybe”. Aztán két évtizedes kerülővel visszakerültem lelkipásztorként abba a városba, ahol érettségiztem, és egykori tanárainkkal egyre gyakrabban találkoztam kiállításokon, színházban, templomban vagy éppen szolgálatra kértek családjukban. Úgy és akkor éreztem meg: igenis, számít, hogy tekintenek ránk az emberek.

Tudom, most egy jól körülhatárolt mértéket, határozott kijelentést várnának tőlem/tőlünk az Ifjú Szolgatársak, sáfár-kollégák, hogy bármikor és bárhol hivatkozhasanak majd erre. Csakhogy a mérték nem ilyen egyszerű.

Először is, a lelkipásztor is a világban él, méghozzá gyorsan változó világban, olyan emberek között, akiknek más az értékrendjük, kultúrájuk, vallásuk, felfogásuk, nyelvük és szokásuk. Jézus mondja főpapi imájában: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (Jn 17,15) Én azt hiszem, hogy itt Gyergyószentmiklóson és a Gyergyói medencében szolgáló házigazda lelkipásztor is megerősíti: nem mindegy, hogyan tekint itt minket a világ, mint reformátust vagy mint református lelkipásztort.

Másodszor, felelősséggel tartozunk egy ránk bízott – kisebb vagy nagyobb – közösség egységéért, békességéért, megmaradásáért. Ezért sem mondhatjuk, hogy nem érdekel minket, mit mondanak rólunk az emberek. Ma már az a mondás sem igaz, hogy hiába töröd magad, úgyszem állítanak neked szobrot. Nem egy lelkipásztornak, nevelőnek, szolgálattelvőnek állítottak az utóbbi időben felénk szobrot vagy emléktáblát. Igaz, mi nem egy ilyen emléktábláért vállaltuk és vállaljuk a szolgálatot. De az is igaz, hogy majdnem egy évszázada kisebbségben élő, egy negyed százada pedig öregedő, apadó közösségünknek nagyon is számít, miképpen néznek, nézhetnek papjaikra: várhatnak-e tőlük segítséget, megértést, példaadást, s ha kell az életben, akár eligazítást is.

Mielőtt átbillenék a ló túlsó oldalára, hadd idézzem – éppen a Biblia évében – az örök mérték, a Szentírás szavait. Pál apostolt egyszer Félix helytartó elé vezetik, hogy számot adjon szolgálatáról, a Krisztus által elhívott sáfár pedig a világi ítélete előtt így vall: „magam is arra törekszem, hogy lelkiismeretem mindenkor tiszta legyen Isten és az emberek előtt.” (ApCsel 24,16) És itt a *sorrend* a fontos: Isten és az emberek előtt. Úgy gondolom, ez a mérték: a sorrend. Az apostoli levél elhangzott verse ennek az elhívásnak, küldetésnek, szolgálatnak sorrendjét határozza, amikor így írja: Krisztus szolgálói és Isten titkainak sáfárai.

Krisztus szolgálói – sajátos kifejezés, mert ilyen több nincs a történelemben. Sokféle szolgálat, szolgálta volt és van, el egészen a leláncolt rabszolgától az előkelő, zsinórozott ruhás palotai szolgálóig, de Krisztus szolgálói egészen másak. Egyébként így nevezték az apostolokat is, és itt ebben az értelemben találjuk. Két rövid gondolatot fogalmazok meg ezzel kapcsolatosan.

Krisztus szolgálói – azt jelenti, hogy az Ő nyomdokában, az ő példáját követve jár, él az ember. Az ún. Krisztus-himnuszban, a Filippibeli levél második részében olvasható:

„nem tekintette zsákmánynak,
hogy egyenlő Istennel,...
szolgai formát vett fel,
emberekhez hasonlóvá lett
és engedelmeskedett ... a kereszthalálig” (Fil 2,6–8)

Krisztus szolgálói azt jelenti: ezt a Jézustól hallott-látott-tanult szolgáló szolgálatot vállalni.

A szolga kötelessége a szolgáló. Ebben a szolgálóból eredő szolgálóban is mérvadó a Biblia tanítása. Az Ószövetségben úgy jelenik meg a szolgáló, mint „az ember létéhez elválaszthatatlanul hozzákapcsolódó tevékenység” (Bibliai lexikon). Ószövetségi értelemben így életfontosságú a szolgáló, a Krisztus szolgálóinak szolgálata. Az utolsó száz év erdélyi élete és megmaradt egyházi tevékenysége tanúskodik minderről. Újszövetségi értelemben a világban látott szolgálóval ellentétben azt látjuk, hogy ennek a szolgálóknak mértékét maga Krisztus hozta el: „az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért” (Mt 20,28).

Másik meghatározó kifejezés: Isten titkainak sáfárai. Amikor ezt az ígét kiválasztottam, az jutott eszembe, hogy húszéves koromig ezt a szót – *sáfár* – nem is hallottam. (Gondolkoztam is mindezen, hogy itt mindezt elmondjam, vagy sem). Mivel nem nőttem együtt fel ezzel a fogalommal, azért egy kicsit „szent szónak”, legalábbis bibliás kifejezésnek tekintettem, mint a tékozló fiú, a talentum vagy az irgalmas samaritánus megnevezéseket. Azt olvastam, hogy a sáfárok elég gyakran előfordulnak az Újszövetségben, Jézus példázataiban, ahol vannak jó és rossz sáfárok. Egyébként olyan felügyelőt jelentett, aki egy jókora birtok személyzetét élelemmel és minden más szükséges dologgal kellett ellássa, azaz rá volt bízva egy bizonyos közösség. Ennek a közösségnek eredményes szolgálata, sikeres tevékenysége attól függött, hogy a sáfár jól dolgozott vagy sem.

Kedves Ifjú Szolgatársak!

Egy az egyben áttehető és átvehető az újszövetségi sáfári szolgáló az erdélyi református lelkipásztori hivatás, küldetés szintjére. A rátok bízott közösségek eredményes szolgálata Mezőségen és Székelyföldön, szórványban és kisebbségben attól is függ, hogy jól dolgoztok vagy sem. Talán egyetlen különbség van: a sáfár csak urának tartozott elszámolással. A gyülekezeti lelkipásztor is az ő Urának tartozik elszámolással először, de a rábízottak előtt is példa kell legyen, nem mindegy, hogy mit mondanak róla. Mivel én még sohasem találkoztam igazi sáfárral, ezért tanulmányoztam a szó mögötti jelentést, és ott két olyan megállapítást találtam, amelyeket – úgy érzem – fontos átadni.

Egyik szerint a sáfárság bizalmi beosztás, azaz a gazda és a sáfár között feltétlen bizalom van. Nem az én tisztem öt évet végzett teológiai hallgatók kioktatása, de felemlíttem itt a Heidelbergi Káté – talán – legismertebb kérdését: az igaz hithez két dolog szükséges: biztos ismeret és szívbeli bizodalom. A sáfársággal induló fiatalok Kolozsváron szerzett ismeretéhez kapcsolódik a bizalom, a feltétlen bizalom. Erdélyi református sáfárnak lenni csak így lehet.

Másik szerint a sáfár a magyar nyelvben kettős jelentésű. Van egy hétköznapi szóhasználatban előforduló tartalma, amit a bibliai szóhasználat is elfogad: anyagi javak felügyelője. De van egy másfajta megbízatása is: az eszményi értékek őre. Az eszményi pedig az elképzelhető legszebbet, legnemesebbet, legtökéletesebbet jelenti. Így a rátok ruházott sáfársággal Erdély falvainak és városainak legnemesebb értékeinek őrizőivé váltok.

Mindezek után egyetlen kérdés foglalkoztat még: a hogyan. Hogy lehet itt jó sáfárként élni? Hogy kell itt Krisztus szolgálóként jól szolgálni? Hogy lehet „jó magyar református sáfár” lenni? Hogyan maradhatok meg jó Krisztus-szolgaként?

Pál apostol itt csak egyet említ feleletként. Talán ez az egy is elég, talán ez a legfontosabb, talán ez az alapja az egésznek: hűség. És ebben is más a világi szolgálat és más a lelkesi szolgálat, mert más a világi megítélése és más Isten megítélése a szolgálatunk vonatkozásában. A görög és római filozófia szerint az emberi szolgálat fölött a lelkiismeret mértéke dönt. A mai világban a siker, az eredmény a legfontosabb mérték. Az elhangzott bibliai üzenetben a mérték a hűség, ami nem más, mint a kötelező és elvárt magatartás. Ezt a magatartást nevezik nálunk lelkipásztori szolgálatnak. Ezért úgy tekint ránk Isten, és úgy tekintenek ránk az emberek, mint akik ennek megfelelően élnek. Ebben segítsen meg Titeket Isten! Ámen.

(Elhangzott Gyergyószentmiklóson a református templomban, a 2008. június 24-én tartott lelkésszentelési istentiszteleten.)

Lépj ki a múltból!

A múlt ajtaján
egy szó áll:
megbocsátás.
Ha arra gondolunk,
mi mindent tesznek az emberek társaikkal,
mi mindenben részesek,
mi mindent kell egymástól elviselniük,
megértjük, hogy a béke
csak a megbocsátásból fakad.
Minden megbocsátó szó és mozdulat,
a békét építi.

(Phil Bosmans)

Versek adventi műsorhoz

Dsida Jenő

Legyetek őszinték

Lássátok, fáradt vagyok már
s nem bírok szavaitok labirintján
tévelyegni. Szeretem a nyugodt,
nyílegyenes, biztos utakat.

Amikor beszélek, ne nézzetek
a hátam mögé: az nyugtalanít.
Állítástok legyen: igen, igen –
és tagadástok: nem, nem.

Legyetek őszinték, ne zúdítsatok
rám cifraszép szavakat,
mert el tudom viselni a meztelen
igét és ti is el kell, hogy viseljétek.

Mindnyájan biztosan meghalunk.
Esik a hó, itt pattog a tűz
és mindnyájan testvérek volnánk
és nyájas, jó apánk az Isten.

József Attila

Nem emel föl

Nem emel föl már senki sem,
belenehezültem a sárba.
Fogadj fiadnak, Istenem,
hogy ne legyek kegyetlen árva.

Fogj össze, formáló alak,
s amire kényszerítnek engem,
hogy valljalak, tagadjalak,
segíts meg mindkét szükségemben.

Tudod, szívem mily kisgyerek–
ne vizonozd a tagadásom,
ne vakítsd meg a lelkemet,
néha engeddd, hogy mennybe lásson.

Kinek mindegy volt már a kín,
hisz gondjaid magamra vettem,
az árnyékvilág árkaín
mostmár te örködj énefelettem.

Intsd meg mind, kiket szeretek,
hogy legyenek jobb szívvel hozzám.
Vizsgáld meg az én ügyemet,
mielőtt magam feláldoznám.

Bódás János

Elé megyek

A hó csendben lebben,
nagy lepke-pelyhekben
s mindent belep...
Fehér lett a sivár,
élettelen határ,
erdő, berek.

Meddig a szem elér,
minden tiszta fehér,
de ott maradt
(eltakarva, igaz)
a szenny, a sár, a gaz
a hó alatt.

Vastagon hull reám,
csupa hó a ruhám,
kőröskörül.
Ím, most hólepetten
én is fehér lettem!
... De csak kívül!

Jön már, kinek vére
megmos hófehérre,
elé megyek.
Szívem trónjára ül,
hogy általa belül
tiszta legyek.

1975

Id. Harmati Béla

Adventi fohász

Róma 13,12–14

Epedve várunk Isten szent Fia!
Kinek a mennybolt lábad zsámolya,
Hol Istennél nyertél dicsőséget,
Visszavárunk újból földre Téged!

Advent időben, mintha kél a Nap,
Élőre küldöd fényugáridat.
Felgyúl szívünkben újból a remény,
Hogy már közel vagy Krisztus, Égi Fény!

Ezrek lába bűnök útját járja,
Parány erőnk ellene hiába.
Sokak szívére száll nehéz ború:
Jaj, bűn javára dől e háború!

Nem! Nem! – köztünk nem szánthat a kétség,
Krisztussal lenni örök reménység!
El ne kerülj, ajtónk nyitva-tárva,
Sok itt a bűn, sok fekszik a sárba.

El ne kerülj városunkat, kérünk,
Krisztus világunk, édes reményünk!
Nagy a Sötétség, úgy röpköd nyila,
Végünk, ha nem jössz Isten szent Fia !

Elég az álom, lássunk új csodát,
Téged keresünk lelkünk Krisztusát!
El ne kerülj templomunkat kérünk,
Krisztus, világunk, édes reményünk!

Ékesen járjunk, ha nappal vagyon,
A test bilincse ne fojtson agyon.
Házunk, lakásunk egy templom legyen,
Adventi ének szárnyára vegyen.

Ne az aggasszon, mi testünk java,
Lelkünkre nézzünk, Isten szent Fia!
Téged öltünk fel, mint fehér ruhát,
Várjunk, mint mátká vőlegényurát.

El ne kerülj hajlékunkat kérünk,
Krisztus, világunk, édes reményünk!
Ellen a Sátán s minden serege,
Sötétben bujkál, nem bírunk vele.

Hol győz a bűn, Krisztus vess oda fényt,
Csüggedő szívben gyújts újból reményt!
Hány gyermek sír bűnbilincsebe zárva
Esdve Krisztus mentő kezed várja.

El ne kerülj iskolánkat kérünk,
Krisztus világunk, édes reményünk,
Mint Gedeonnak nem kell már fegyver,
Harcot vívunk Te pusztá neveddel.

Vígan megyünk új csatára Veled,
Ha sereged immár Te vezeted.
Szívünk kitérve, jövel, készen vár,
Költözz be Krisztus, Adventi Király!

Muraközy Gyula

Tanítvány a kapuban

Krisztusom, én várom az érkezésed...
A pálma kész, a harsonák is készek.
Virágok nyíltak a szívem tüzétől,
diadalkapum a mennyboltig ér föl.
Kőszíveket nagy, boldog alázatban
utad elé, utat készítve raktam;
ujjonganak, ha rájuk taposol...
S az én szívemben retteg a pokol.
S mint rossz, csavargó, urát sejtő szolga,
bujdosik az éj céda városokba.
A házunkat ünnepre ékesítve
figyelünk már közelgő lépteidre.
Hírül adtam, ahogyan parancsoltad,
a palotáknak és a rongyosoknak;
mindenki tudja már, hogy érkezel...
A gyermekkar hozsánnát énekel.
Mi meg a város szélére verődve
kezünk emelve kémlelünk a ködbe...
Vak koldusok nagy csöndben hallgatóznak;
ördögös sír, ostor suhog a rossznak.
Lásd, Zákeus a lomb közt kuporogva
előre néz távol bélpoklosokra,
kik előörsként útkanyarulatnál
várják – tízen – ha könyörölni tudnál.
Krisztusom, piros ködökbe kiáltok:
jaj, hervadók a kételkedő virágok...
Hullámszik, zúg a nyugtalan tömeg,
ma zöld ágat dob, holnap tán követ.
A vámszedőt a háza lelke hívja:
vén láda otthon nem maradt-e nyitva?
Ha késel, holnap, a bevonulásnál
nem tudjuk, hol van eltemetve Lázár.
Vakok, akik feléd tapogatóznak,
a sír árkába botlanak be holnap.
A menő, rongyos, zúgó tömeget
benyelik újra kunyhók, műhelyek.
Szegénynek, ki szolgád, a karja fárad,
jaj, még elejti fényes harsonádat.

Uram, bocsásd meg, sírva kérlek, kérlek...
Mint május-eső a gyenge vetésnek,
mint börtönnyitás elsorvadó rabnak,
mint hűvös patak lázas sivatagnak,
mint kárhozottnak egy csepp égi béke,
mint anyamosoly haldokló szemébe,
úgy kellesz most, úgy kérnek, esdnek, várnak...
Minálunk nem volt még virágvasárnap.
Kezünk remeg és hunynak már a mécsek...
Krisztusom, én várom az érkezésed.

Ölbey Irén

Advent

Testvéreim, már itt az óra, keljetek fel!
Forduljatok az Úr felé hívő lélekkel.

Már a kakas rikolt s a pirkadat, a hajnal
homlokotokon ragyog bíbor sugarakkal.

Most, most tárjátok ki szívetek egészen,
ne éljetez gyáván, kishitűségben.

Közel az üdvösség. A vétket vessétek le,
öltözzetek világosságba, erényekbe.

Az Úr Jézus Krisztust öltsetek magatokra,
mint tavasszal a fényt a kertek rózsabokra.

Mint égbolt s tengerszem. Őt tükrözzétek,
mert Ő a Szépség, Ő az Eszme s Ő a
Lényeg.

Túrmezei Erzsébet

Krisztusra várunk

Nem tudjuk, mi jön: titok a holnap.
Némák a titkok. Nem válaszolnak.
Rejtő ködükbe szemünk nem láthat...
De elültetjük kis almafánkat,
bízva, hogy kihajt,
gyümölcsöt terem.
Titok a jövő.
Sürget a jelen.

Nem tudjuk, mi jön: titok a holnap.
Némák a titkok. Nem válaszolnak.
De a ma int, hogy híven szolgáljunk,
mert tudjuk, Ki jön:
Krisztusra várunk.

Ha hirtelen jön, ha észrevétlen,
munkában leljen, ne resten, tétlen!
Testvérek terhét vállalja vállunk!
Mert tudjuk, Ki jön:
Krisztusra várunk.

Füle Lajos

Visszajön!

Hóból az erdő, ködből a felhő,
hó esik, tél szele fűjja.
Valaki eljött, Valaki elment,
Valaki visszajön újra!
Száll csuda híre szívből a szívbe,
kétezer év a tanúja:
Valaki eljött, Valaki elment,
Valaki visszajön újra!
Angyalok ajkán, emberek hangján
csendül a csillagos ének,
kétezer éve mennek Elébe
boldogan, kik Neki élnek.
Ott a helyed e drága menetben,
életed KRISZTUSA vár rád.
Hagyd el a gondot, légy Vele boldog!
Zengje a szíved a hálát!

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Bódás János

Számadás

Nem voltam hű szolgád, Uram,
pirulva vallom ezt.
Többször vonzott a rossz világ,
mint a véres Kereszt.

Ezerszer be kell látnom azt,
hogy méltatlan vagyok.
A bűnök árja elborít,
nem fogy, sőt, mind nagyobb.

De eddig is áldott kegyelmed
hordozott Jézusért.
Ezt a kegyelmet vissza ne
vond. Ó vissza ne kérd,

mert ebből éltem – és ha szólt
gyümölcsöző beszéd
szívemből, számból: szüntelen
kegyelmedről beszélt.

Kérlek, irgalmazz s vígy, ahogy
eddig hordott karod,
ha nem is tudok élni úgy,
ahogy Te akarsz.

Mert jaj, gyarlóság a nevem,
bár jó szándék vezet,
de a lemondás helyett még
csábít sok élvezet.

Nincs semmim, amivel magam
mentegetném hiún,
de ott vannak már bűneim
a megváltó Fiún!

Minden gondomat Rá vetem,
s ígérete megáll:
hogy velem marad és nem árt
se ördög, se halál...

És vakmerőn még kérlek is,
most azért legkivált:
adj derűs kegyelmi időt
s majd csendes, szép halált.

1981